

TERVEZETT IDŐPONTJA:

2007. július 07. 09-14.

Helye:
Zempléni-
hegység,
Pusztafalu
Öreg Bence

Turistaház

Téma: A Kereszténység élet,
éljed!

Árpádházi Szent Erzsébet

1. Helyismeret

Információ, szállásfoglalásTípus:
ifjúsági tábor,

turistaszállás, ifjúsági szállás,
Cím: 3995 Pusztafalu Fő
utca 17.

Borsod-Abaúj-Zemplén (**Pusztafalu**
Részletek)

Nyitvatartás: egész évben
Telefon: 06-52-364-189, 06-
30-925-1097

Férőhely: 18 szoba

Fizetőeszköz: Nemzeti Üdülési
Csekk, készpénz,

Szolgáltatásaink

Közösen használható:

**Közelben nyújtott szolgáltatások,
láttnivalók:**

**Üdvözljük Pusztafalun, az Öreg
Bence Turistaházban!**

Az ország egyik legszebb táján, a Zempléni-hegység szívében, a füzéri vár árnyékában, négy parasztházban kínálok Önöknek egész évben igénybe vehető szállást. A csodálatos vidék, a sok látnivaló felejthetetlen élményt nyújt: a közelben található a telkibányai aranybánya, a füzérradványi Károlyi kastély, vadászkastély Kőkapun, Hollóháza, a Nagy-Milic 900 m-es csúcsa, a vadregényes zempléni táj, kristálytishta levegő, az újonnan kialakított különösen szép 'Kormos - Bába' tanösvény stb.

Áraink:

- Fűtési díj 100 Ft/fő/éj
- Idegen forgalmi adó 100 Ft/fő/éj
(18 és 70 év között)
- Melegvíz 100 Ft/fő/éj
- Szállásdíj (20 főig) 850 Ft/fő/éj
- Szállásdíj (40 főig) 800 Ft/fő/éj
- Szállásdíj (40 fölött) 750 Ft/fő/éj

Szolgáltatások:

A házakban található: 18 hálószooba

- 'A' ház (6-8-10-16 ágy/szoba)
- 'B' ház (6-8-8-14 ágy/szoba)
- 'C' ház (6-8-10-14 ágy/szoba)
- 'D' ház (4-10-14-16 ágy/szoba)
- 'E' ház (8-16 ágy/szoba)
- házanként hideg-melegvizes
fürdőszoba
- női-férfi WC
- felszerelt konyha
- étkező-társalgó
- tűzrakó hely
- fedett közösségi helyiségek

Aki táborozni jön...

hozzon ágynemű huzatot (kispárna
huzat, paplan huzat, lepedő);

Üdülési csekket elfogadunk!

A tábor területén található:

- vegyes bolt és büfé
- 5 hektáros kert
- kerti tó
- játsszótér
- focipálya, streetball pálya,
strandröplabdapálya

Bérelhető sporteszközök:

foci-, kosár-, tollas- és röplabda,
asztalitenisz, asztalifoci (csocsó)

Öreg Bence Erdei Iskola:

Bármilyen erdei iskola
megszervezését vállaljuk.

**A programokról érdeklődni lehet:
Bodnár Ferenc: 06-70-361-0946**

Programok megszervezésében
segítünk. Félnapos, egésznapos
vagy az egész tábor programját
megszervezzük.

Kirándulási lehetőségek:

Az Öreg Bence Turistaházból a
füzéri vár környékére, illetve a
Zempléni hegység szép tájaira

A turistaháztól az országos kék
négyzet jelzésen haladva elérhetjük
az országos kék túra útvonalát. Ezen
haladva útba esik a csataréti
vadászház. Innen megmászhatjuk a
kakas bércet, ami a vadászház fölé
magasodik. Itt gyönyörű
körpanoráma tárul elénk a
vadregényes zempléni tájról.
Tovább haladva a kék túrán,
legyőzve két komolyabb emelkedőt
elérjük a zempléni hegység
legmagasabb csúcsát, a Nagy Milicet
(896 méter). Innen a határsávon
haladva kb. 1,5 km után elérjük
Magyarország legészakibb pontját.
Innen jó időben szépen látszik a
Kassa és a Magas Tátra csúcsai. A
határsávon leereszkedve a völgybe
leérünk a Nagymás rétire. A rét
szélén, az erdő mellett végighaladva
elérjük Magyarország
legészakabban fekvő épületét, egy
vadászházat, melytől száz méterre
található a László-tanyai Károlyi
vadász kastély. Itt újból elérjük az
országos kék jelzést, amelyen
haladva kijutunk a Bodó rétire. A rét
másik oldalán, (balról az erdő

mellett) a kék plusz (+) jelzésen eljutunk Füzérre. Itt megnézhetjük a katolikus és református templomot, a falumúzeumot, és a Füzéri várat. Innen az erdő szélén a kék plusz (+) jelzésen elérjük az Öreg Bence Turistaházat. Ez egy egész napos túra lehet. Hossza kb. 14 km. Nagyon szép és látványos túra még az országos kék háromszögön haladva a Kormos - Bába tanösvény (túrafüzet a táborban), és az országos piros háromszögön haladva a Sólýomkő - Tolvajhegy - Vaskapu - Csataréti vadászház - Senyánszki-rét - Pusztafalu útvonalak bejárása.

Környék látványosságai:

A házból kirándulási lehetőség van ezeken kívül még

Kékedre, a kastély megtekintésére (kb 10 km túra), itt működik nyáron egy hideg vízű strand is;

Hollóházára a Porcelángyár és múzeum megtekintésére (kb. 6 km túra), itt található még egy érdekes, talán egyedi építészeti stílusú római katolikus templom; a kőkapui vadászkastélyhoz, ahová erdei kisvasúttal is el lehet jutni Pálházáról (kb. 15 km); a füzéri várhoz és a falumúzeumhoz (kb. 2 km túra)

Érdemes felmászni a falu fölé magasodó Tolvaj-hegyre. Gyönyörű panorama tárul elénk a Zempléni hegységről és a Szlovák síkságról egyaránt.

A házzal szemközti 'kopasz' hegyet (Mejeszke-oldal) is érdemes meghódítani (sárga háromszög), mert a szép kilátás mellett itt található a fokozottan védett árvalányhaj nevű növény.

Ezekon kívül számos hegyi ösvény, hegycsúcs, tölgyes, bükkös, égerfás erdő, dombok, források várják, hogy megmutathassák szépségüket, jó levegőjüket, frissítő vizüket Önöknek.

A Zempléni-hegység felé haladva útba ejthetjük Tokajt, a szőlő és borok városát; Sárospatakot, ahol a Rákócziak nyomába eredhetünk; Sátoraljaújhelyt, ahol Kossuth Lajos végezte tanulmányait, és ahonnan elindul pályája; Széphalmot, Kazinczy Ferenc nyelvújító faluját és a háza helyén álló mauzóleumot és emlékparkot; a füzerradványi Károlyi kastélyt és arborétumot különleges növényeivel és fáival.

Hazafelé tartva megtekinthetjük Telkibányán a Bányász Múzeumot, és a kopjafás temetőt; Göncön a Huszita Házat és a bibliagyűjteményt; Vizsolyban a Károlyi bibliát; Regécen és Boldogkőváralján a várat; Monokon Kossuth Lajos szülőházát.

ERDEI ISKOLA! – NYÁRI TÁBOR! – OSZTÁLYKIRÁNDULÁS!

LEHETŐSÉG VAN NAPI HÁROMSZORI ÉTKEZÉS+SZÁLLÁS
IGÉNYBEVÉTEKLÉRE.

AZ ÁRA CSAK: 2490FT/FŐ/ÉJ /

MINDEN 20 FIZETŐ FŐ UTÁN EGY FŐ TELJESEN INGYENES / EBBEN
AZ ESETBEN AZ ÉTLAPOT AZ ÉTTEREM VEZETŐJE ÁLLÍTTJA ÖSSZE.

MINŐSÍTETT ERDEI ISKOLA PROGRAMOK		NAPOK	Modulok egymásra épülése
NAPOK	Modulok egymásra	1. nap	Nyitó tábortűz, ismerkedési est
épülése		2. nap	Tábortűz és éjszakai túra
1. nap		3. nap	Tábortűz és bátorságpróba
Délelőtt	Érkezés a táborba	4. nap	Záró tábortűz, műsoros est
Délután	"MEGÉRKEZTÜNK"	5. nap	Hazautazás
Este	Nyitó tábortűz, ismerkedési est	PÁLHÁZA és környéke MODUL	
2. nap		NAPOK	Modulok egymásra
Délelőtt	"Kezünk műve"		épülése
Délután	"Ahonnan a jó levegő jön"	1. nap	Nyitó tábortűz, ismerkedési est
Este	Tábortűz és éjszakai túra	2. nap	Tábortűz és éjszakai túra
3. nap		3. nap	Tábortűz és bátorságpróba
Délelőtt	"Minden életnek forrása"	4. nap	Záró tábortűz, műsoros est
Délután	"Már őseink is tudták"	5. nap	Hazautazás
Este	Tábortűz és bátorságpróba		
4. nap			
Délelőtt	"Útra kelünk"		
Délután	Alsó tagozatban "Ép testben"		
Felső tagozatban "Útra kelünk" egész napos kirándulás			
Este	Záró tábortűz, műsoros est		
5. nap			
Délelőtt	Hazautazás		

1 MODUL ÁRA: 7.000.-Ft/osztály

TELJES PROGRAM: 50.000.-Ft/osztály

**NEM MINŐSÍTETT ERDEI ISKOLAI
PROGRAMOK**

A program a megérkezéssel kezdődik. Természetesen ekkor meg kell ismerkedni a környezettel, a faluval, a táborral, azzal, hogy valójában hol is vagyunk. Kik, és hogyan élnek itt.

Másnap gyakorlatban is kipróbáljuk az itteniek életét, kézműves foglalkozásokon vesznek részt a gyerekek. Ezek után az erdő és élővilága, majd másnap a víz szerepe és élővilága kerül megismerésre.

A negyedik napon egy hosszabb - a felső tagozotosoknál egész napos túrán mintegy elmélyítjük, megtapasztaljuk, összegezzük az eddig tanultakat a Kormos-Bába tanösvényen. Ez az erdei iskola tudás anyagának csúcspontja, de a hangulati csúcspont az utolsó napon van, amikor játékos ügyességi és szellemi vetélkedők formájában mérkőznek egymással a csoportok. A vetélkedők anyaga természetesen kapcsolódik a héten tanultakhoz.

Az egyes modulok könnyen felcserélhetőek egymással, ezzel a rugalmassággal biztosított az időjárás kedvezőtlen alakulása esetén is a programok megvalósítása. A modulok a szűkebb környezetet és a tágabbat egyaránt bemutatják és biztosítják az elmélyítést is.

Nagyon lényeges a tábortüzek szerepe mind a közösségformálás, mind a tapasztalatok elmélyítése valamint az önmegvalósítás szempontjából. Itt ugyanis minden nap végén a csoportok önállóan készített műsort adnak a többieknek a napi témában, valamint beszélgetés formájában értékeljük közösen a napot.

Az éjszakai túra és a bátorságpróba is nagyon népszerű és sok gyermeket megmozgató izgalmas késő esti program. Jellemformáló és közösségfejlesztő tevékenység.

2. Megközelítés

Pusztafalu a Zemplén-hegység északi részén található.

Elég részletes autós útvonal található a <http://www.terkepek.hu> oldalon, ahol a tábor címét (Pusztafalu, Fő utca 17.) és a kiinduló címet megadva kapható egy javasolt útvonalat. Eljutás busszal: ez a forma a közeli településekről vagy például vonattal való megérkezést követően javasolható. A <http://www.menetrendek.hu> oldalon kérdezhető le a menetrend. Eljutás vonattal: távolabbról érkezőknek javasolt forma, érdemes Sátoraljaújhelyre vonattal érkezni, ahonnan helyközi járással érhető el a tábor. A vonatok közlekedéséről a <http://www.elvira.hu> oldalon tájékozódhatunk.

3. Étkezési lehetőség:

REGGELI (285 Ft/adag)

10 dkg főtt debreceni, 3dl tea, 1 szelet kenyér
2 db virsli, 3 dl tea, 1 szelet kenyér
2 db főtt tojás, 1 db kockasajt, 3 dl tea, 1 szelet kenyér
2 db zsemle, méz vagy dzsem, vaj, 3 dl tea
2 db briós, 3 dl kakaó
2 db kakaós csiga, 3 dl tejeskávé
2 db szendvics, 3 dl tea
2 szelet vajás kalács, 3 dl kakaó
2 db kifli, 1 doboz májkrém, 3 dl tea
10 dkg főtt kolbász, 3 dl tea, 1 szelet kenyér
4 db pogácsa, 3 dl tea
2 db túrós batyu, 3 dl kakaó
1 db hot-dog, 3 dl tea
1 db hamburger, 3 dl tea

Megrendelhető legkisebb mennyiség egy fajtából 10 adag!

EBÉD ÉS VACSORA LEVESEK (190 Ft/adag)

Csontleves, bableves, borsóleves, tarhonyaleves, lebbencsleves, paradicsomleves,
Burgonyaleves, karfiolleves, tavaszi zöldségleves, csirke raguleves, meggyleves, Karalábéleves

(240 Ft/adag)

Gyümölcsleves, zöldbaleves, frankfurti leves, húsleves

(410 Ft/adag)

Babgulyás, palócleves, bográcsgulyás, alföldi gulyás

HÚSOK:

(410 Ft/adag, 1 szelet hús körettel)
(590 Ft/adag, 2 szelet hús körettel)
Rántott szelet, párizsi szelet, gombás szelet, lecsós szelet, natúrszelet, rántott csirke szárny (2db), zöldborsós szelet, csirke felsőcomb rántva, rántott sajt (csak az étteremben fogyasztva!)

KÉSZÉTELEK (330Ft/adag)

Tejbedara, tejberizs
(400 Ft/adag)
Paprikás burgonya Burgonya, bab, borsó, káposzta, kelkáposzta, lencse, tök főzelék feltéttel

A feltét lehet: 2 db fasírt, 10 dkg főtt vagy sült kolbász,
2 db virsli vagy pörkölt

(430 Ft/adag)

Rakott káposzta, rakott tészta, rakott burgonya

(550 Ft/adag)

Húsgombóc paradicsomszószt főtt burgonyával;
töltött káposzta (2 db),
Sertéspörkölt körettel (főtt burgonyával, rizzsel, vagy tésztával),

brassói aprópecsenye
(petrezselymes vagy pirított
burgonyával),
pirított máj burgonyával, tarhonyás
hús,
Hentestokány (rizzzsel, tésztával
vagy főtt burgonyával), rizses hús,
tejeles hús tésztával,
Milánói makaróni, bolognai spagetti,
debreceni karaj meggy vagy
almaszósszal - burgonyával
Stefánia vagdalt tört burgonyával,
sült töltött (egész) csirkecomb tört
burgonyával, sült egész csirkecomb
rizzzsel vagy burgonyával,
borsós tokány rizzzsel, sült csirkemáj
tört burgonyával

TÉSZTÁK (210 Ft/adag)

3 db fánk, 2 db ízes bukta, 2db túrós
batyu, 2 db kakaós csiga,
3db briós

(310 Ft/adag)

Mákos tészta, diós tészta, káposztás
kocka, ízes – grízes tészta,
gránátos kocka, Svábgaluska, sajtos
tészta

(Gránátos kocka: nagykocka tészta
paprikás burgonyával összekeverve
Svábgaluska: nokedli tészta
paprikás burgonyával összekeverve)

(480 Ft/adag)

Túrós csusza (tejföllel és
szalonnatepertővel)

HÚSOS ÉTELEK(770 Ft/adag)

Sajttal töltött rántott szelet, sajttal
töltött pulykamell,
nyerges virsli, fokhagymás natur
szelet tükörtojással, rántott
csirkemell, rántott csirkecomb,
hagymás rostélyos, cigánypecsenye,
Sajttal töltött csirkemell rántva,
gombával töltött sertés szelet rántva
(A készételek és a tészták
megrendelhető legkisebb
mennyisége 10 adag!)

**SAVANYÚSÁG (150 Ft/nagyadag -
75 Ft/kisadag)**

Káposztasaláta, csemegeuborka,
ecetes almaaprika, vegyesvágott,
savanyúkáposzta

**KENYÉR (szeletelt forma kenyér) 25
Ft/szelet**

* * *

A megrendelt ételárak a pusztafalui
"Öreg Bence" Turistaházban
érvényesek, az étteremben
fogyasztva 25%-kal drágábbak.

Az ételeket a pálházai Megálló
Étteremben készítik és alkalmanként
600Ft-ért szállítják ki a
turistaházhoz.

Az étterem dolgozói az ételeket
kiosztják és elmosogatnak a csoport
helyett. A kiszállítás nehézségei miatt
kérem, hogy egy csoport azonos menüt
válasszon! Kérem, válasszák ki az Önök

számára megfelelő ételeket, és jelezzék vissza igényüket!

Rendelésüket **Matusz Miklósné**

Ildikónál adhatják le telefonon,

vagy levélben.

Cím: 3997 Füzerkomlós Ady Endre út
24.

Telefon: **30/376-0280, 47/340-007**
rögzítő

vagy 20 óra után személyesen.

Tisztelettel: Matusz Imre

a turistaház tulajdonosa

4. Környék látnivalói:

A Zempléni-hegység

A szőlő mögött a jellegzetes vulkáni kúpok

A Zempléni-hegység tűzhányói körülbelül 15 millió évvel ezelőtt kezdtek működni. Ezek a Kárpátok felgyűrődése során született, kiterjedt hasadérendszer mentén jöttek létre. Több kitörési centrumról is tudunk a hegység területén, melyek nemcsak lávaömlést, hanem tufaszórást is produkáltak. A táj későbbi arculatát nemcsak a felszínre törő láva formálta, hanem a felszín alatt megrekedt és ott kihűlt magmatömbök is. A kialudt rétegvulkánokat a felszíni erózió - szél, jég,

csapadék, aprózódás - lassanként pusztította, eközben azonban a felszín alatti vulkáni képződményeket is "kihámozta" fedőrétegéből.

A területet ért szerkezeti mozgások tovább alakították a vidék domborzatát. A tűzhányóműködések elhalása után jelentkező utóvulkáni működések során feláramló meleg vizes oldatok nemcsak **Telkibánya** környékének nemesérceit halmozták fel a kőzetek repedéseiben, de kisebb-nagyobb gejzirkúpokat is képeztek. A vulkáni utóműködések szinte a jelenkorig tartottak, és máig felelősek a környék meleg vizeiért (**Kéked**, Korlát, **Erdőbénye**-fürdő, stb.).

A tokaji Nagy-hegy (Nagy-Kopasz) fő tömegét andezit és ettől kémhatásában kissé eltérő dacit, továbbá riolit és

riolittufa alkotja. A tűzhányókúp felszínét lösztakaró borítja, ez alól csak kisebb foltokban bukkan elő a vulkáni kőzet. A löszös felszín az erózió hatására folyamatosan pusztul. A Nagy-Kopasz-hegy eredeti vegetációját a filoxérajárvány előtti szőlőkultúrák szorították egyre kisebb területre. Sajnos, ma már igazi növényritkaságnak számít a gyapjas őszirózsa, amelynek itt található az utolsó magyarországi állománya. Az állatvilágot - hasonlóan a növényvilághoz - a kontinentális, szubmontán és szubmediterrán fajok együttléte jellemzi.

Pengő-kő, a Háromhutai-hegycsoport 743 méter magas tagja

A Zempléni-hegység egységes földtani felépítése ellenére a földfelszín közelében előforduló ásványlelőhelyeken változatos, s talán inkább érdekes, mint értékes kőzetanyagot találunk (kvarckristály, jáspis, obszidián, az opálok számtalan színváltozatát stb.

Római katolikus templom **(Szent István király), Füzér**

A
XIII.
századi,
román
eredetű,
Szent
István
király
tisztelet
ére
szentelt
templom

1759-ben alakították át barokk stílusban. Belsejében román kori falfestményeket tártak fel

<-A feltárt román stílusú bejárat

Bejárata félköríves, fölötté félköríves záródású tölcseres ablak látható. A román stílusú építési periódus

nyomait a hajó déli falában bekarcolással jelölték.

Tornyát az 1804-es bővítéssel egy időben építették fel. Az 1854-es tűzvészben berendezése megsemmisült, kivéve a copf szószék hangvetőjén a Jó Pásztor festett faszobrát, valamint a neobarokk oltáron álló két, Szent Istvánt és Szent Lászlót ábrázoló barokk szobrot. A főoltárképet Jozef Gubalski festette 1870-ben.

Bejelentkezéssel látogatható!

Tájház Füzer

A vár tövében épült ház szobájában látható festett, sarkos elrendezésű bútorok Sátoraljaújhelyen készültek. A konyhában a szabadkémény alatt takaréktűzhellyel egybeépített kemence áll.

A jellegzetes hegyközi ház
A tájház 1981-ben nyílt meg, az épület rendbehozásában és a

gyűjtőmunkában a helybeliek nagy részt vállaltak. A kisparaszti életmódot és lakáskultúrát reprezentálja a lakószoba bútorzata és térbeosztása, a berendezés tárgyai és azok elrendezése általánosan jellemzőek a tájra. Nem fedezhetők fel etnikus jegyek, jóllehet a füzériek többsége még ma is beszéli az egykori telepések nyelvét, a szlovákot. A nemzetiségi jelleg talán a külső kék falfestésben, a görög katolikus vallás házbeli kegytárgyaiban és vallási képeiben érhető tetten. Az évszázadok alatt azonban szinte egységessé ötvöződött a Hegyköz és a Zempléni-hegység különböző etnikumainak tárgyi kultúrája. A kamrában a tárolóedények mellett a szövés-fonás eszközei is helyet kaptak, az udvaron gazdasági épület is látható. Mozgáskorlátozottak is tudják látogatni.

Füzéri vár

A különleges és védett vulkáni kúp tetejére a XIII. század elején építették a várat, ami a XIV-XV. században épült ki. Legkorábbi és legszebb fekvésű váraink egyike. Egy évig itt őrizték a magyar koronát.

A festői várrom a Zempléni-hegység vonulataitól koszorúzott sziklacsúcsra épült. Rekonstrukciója tíz éve zajlik, így egyre többet megmutat régi képéből. Fokozatosan kibontakozik a vár XVII. századi képe, a rom újra bejárható, alaprajzában, részben rekonstruált

Az egyik legkorábbi hazai vár: a XIII. században épült tereiben, tömegében az egykori állapotot felidéző építménnyé válik. Lezajlott a gazdasági épületrész fennmaradt falainak állagvédelme, megkezdődött a lakópalota északi-északnyugati szakaszán a pincészet részleges rekonstrukciója.

Hajdan a hegy lábától felvezető utat és a csúcs alatti szűk fennsíkon emelt elővárat palánk védte. Onnan lépcső vezetett fel a vár felvonóhidas (rekonstruált) kaputornyáig. E torony az őrhely mellett egykor tömlöcöt is magában foglalt.

A vár szabálytalan, tojásdad alaprajzú falai a sziklatető körvonalait követik. Az udvart jobbról a várfalhoz épült gazdasági épületek szegélyezték: a sütőház, konyha és deákház.

Az udvart délről négyszög alaprajzú, boltozatos pince fölött emelkedő gótikus kápolna zárja le. Ez a vár legépebben

A gótikus kápolna

ránk maradt épülete. Völgyre néző hosszoldalán két, a végfalakon egy-egy nagyméretű csúcsíves ablak nyílik. Fülkéjüket alul kőpadok fogják közre. Megmaradtak a kápolna

Hollóháza

A település nevét az itt gyártott porcelán tette világszerte ismertté. A környék háborítatlan hegyvidék, amelyet számos turista keres föl, miután Hollóháza az 1096 kilométer hosszú Országos Kék Túra egyik végpontja.

keresztboltozatainak karcsú falpilléreken nyugvó bordaindításai is. Alattuk a csipkés faragású baldachinok egykor szobrokat tarthattak.

Az udvarnak a kaputoronnyal átellenes oldalán íves körvonallú bástya emelkedik. Valaha itt volt a porkoláb és az őrség szállása.

Az Aba nemzetségbeli Vak Andronicus által építtetett erődítmény az évszázadok során többször volt királyi vár, II. András király 1235-1270-ig birtokolta. Számtalan nemesi családé is volt.

A rozgonyi csata (1312) után a terület a várral együtt újra királyi kézre került az Anjou-kor végéig. Zsigmond király 1389-ben a Perényi családnak adományozta. Perényi Péter mint koronaőr 1526-ban, Szapolyai János koronázása után szállíttatta Füzérre a koronát. 1683-ban a császári csapatok felrobbantották a várat, így a Rákóczi-szabadságharc idején már nem volt jelentősége.

Névjegy

Megnevezés: Füzéri vár

Cím: Füzér, Várhegy

Telefon: 30/663-8822 (mobile)

Nyitva tartás:

Ápr.1-okt. 31.: H-V 8-18; okt. 1-ápr. 30.:
H-V 10-15

KAPCSOLAT~:

Szakály Andrea

E-mail:

fuzer@enternet.hu

A község Árpád-kori település. Nevét az itteni pálosok címerében található hollóról, illetve a falu határában valamikor létezett kolostor (hollósház) nevéből eredeztetik.

Egy 1270-ből származó okirat már lakott helyként említette, de a török harcok idején elpusztult, és csak a Rákóczi-szabadságharc után telepítették újra.

A község sorsa szorosan összefonódott a kőedény- és a porcelángyártással. A mai gyár helyén 1777-ben a Károlyi család üveghutát telepített, ahol 1831-től kőedénygyártás folyt. Fellendülése Istványi Ferenc bérlő négy évtizedes (1860-tól 1902-ig) munkásságához köthető.

A porcelángyártás az államosítás után, 1949-ben kezdődött Hollóházán. A gyár életében jelentős esemény volt, amikor 1977-ben Hollóházára érkezett Szász Endre grafikus és festőművész, aki kezdeményezte a művészi táblaképek készítését. Szász Endre egyik porcelánképe látható a helyi iskola főfalán is.

A hollóházi kőedény- és porcelángyártásról átfogó képet ad a Porcelánmúzeum. Érdeemes megnézni a

település református és modern római katolikus templomát, amelyhez különlegességnek számító, porcelánképekből álló kálvária vezet.

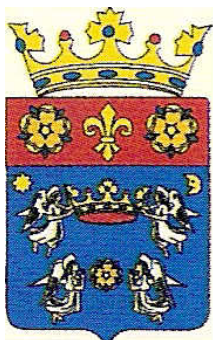
A természet kedvelőinek kiváló túralehetőséget kínálnak a környező hegyek. A település központjában található az Országos Kék Túra keleti végét jelző emlékmű.

A településen 2004-től Fazekas-ház működik.

Hollóháza a 3-as útról Hidasnémetinél leágazó útról érhető el, de megközelíthető Sátoraljaújhely felől is.

SÁROS PATAK

A város a reformáció fellegvára volt, ma a Hegyalja idegenforgalmi és kulturális központja. Neve összefonódott a Rákóczi névvel és a szabadságharcokkal. Közel fél évezrede működő híres református iskolája mindig a haladó gondolkodást képviselte.

Sárospatak nevének eredetére több elmélet született. A legvalószínűbb, hogy a Bodrogról (mint patakról) és a melllette elterülő mocsaras, sáros területről kapta a nevét.

A város és környéke a honfoglalás után Ketel (Kecel) vezér szálláshelye volt, utódaitól 1. András (Endre) király cserebirtokkal szerezte meg, mivel vadászatra alkalmas területnek tartotta. Felesége Anasztázia, a kijeji nagyfejedelem leánya is szívesen tartózkodott ezen a birtokon. A hagyomány úgy tartja, hogy II. András király leánya, Árpádházi Szent Erzsébet itt született 1207 -ben.

A XII. században olasz - valószínűleg valon - hospesek (=vendégek) telepedtek le, akik a királytól különböző kiváltságokat kaptak. A település fejlődésének gazdasági hátterét a szőlő- és bortermelés, a közeli malomkőbánya (helyén ma az ún. Tengerszem található), a Bodrogon való átkelési lehetőség és az ezekkel kapcsolatban kialakult kereskedelem szolgáltatta. A hely jelentőségét a Lengyelország felé érkező haladó kereskedelmi útvonal is növelte.

Az első tatár betörés (1241) elkerülte a várost, de 1285-ben az országba újra betörő tatár hordák feldúlták.

Szerencsére hamar kiheverte a pusztítást és ismét fejlődésnek indult. A XIV. században már a környékbeli nemesek is házat építettek Patakon. 1390-ben Zsigmond király *Perényi Miklós* szörényi bánnak és fiainak, majd örökös híján 1429-ben a *Pálóczi család*nak adományozta a pataki birtokot, akik közel száz évig birtokolták. Ők építették a Xv. század végén a fallal körülvett *plébániatemplomot*. 1526-ban a mohácsi csatában elesett a Pálóczi család utolsó férfisarja, a birtokot a környék legjelentősebb főura, *Perényi Péter* szerezte meg. Hatalmas építkezés kezdődött, az új birtokos lakótornyot és annak védelmére kettős várfalgyűrűt építtetett, kialakítva egy belső és egy külső várat. Az utóbbi az akkori város központi részét vette körül. *Perényi Péter* 1530 körül református hitre tért. Ő alapította 1531-ben a református iskolát, megteremtve ezzel a későbbi nagyhírű református kollégium alapját. 1542-ben árulás

vádjával börtönbe vetették, és onnan hazatérőben, útközben 1548-ban meghalt. Fia folytatta a megkezdett építkezést, de korai halála és örökösök hiánya miatt Patak a kamara, majd a Dobó család birtokába került.

1605-ben Bocskai hajdúi foglalták el, majd 1608-ban - mint Dobó-örökösre - *Lorántffy Mihály* feleségére szállt a birtok tulajdonjoga. Leánya, *Lorántffy Zsuzsanna* örökölte, aki *I. Rákóczi György*, a későbbi erdélyi fejedelem felesége lett (1616). Az ő birtoklásuk idején épült ki teljesen a belső vár és a palota, valamint további bástyákkal erősítették meg a külső várat. A fejedelem bőkezű támogatója volt a református kollégiumnak. E munkát halála után

felesége folytatta, az ő meghívására érkezett Patakra 1650-ben a cseh *Jan Comenius*, a kor híres pedagógusa, aki négyévet töltött itt. 1671-ben a vakbuzgó katolikussá lett *Báthory Zsófia*, *II. Rákóczi György* özvegye elűldözte a református kollégium tanárait és tanulóit, azonban néhány évtized múlva - 1703-tól - már újra itt működött az iskola.

Patak közel száz évig volt a Rákóczi-uradalom központja. *II. Rákóczi Ferenc* 1708-ban országgyűlést tartott itt, és 1710. okt. 10-én innen indult száműzetésbe. A szabadságharc bukása után a pataki uradalom is az osztrák *Trautson* herceg kezére jutott, majd 1806-ban *anémet Bretzenheim* herceg lett a birtok ura. Ebben az időben újra fejlődésnek indult a város, majd 1835-ben megváltotta magát földesurától. A kastély maradt hercegi tulajdon, és 1875-ben a *Windischgratz* család

birtokába került. 1945-ig a család leszármazottai éltek a várkastélyban:

Sáros patak 1886-ban *elvesztette* városi rangját, és bár a XX. század első felében járási székhely *volt*, csak 1968-ban lett ismét *város*, Történelmi múltját több mint *ötven* műemlékké nyilvánított épület *őrzi*, közülük itt csak a legjelentősebbekre tudjuk felhívni a figyelmet.

A vár leglátogatottabb műemléke a várkastély, amelynek legrégebbi, az 1530-as években épült része a Vöröstorony (1. kép). A régészek hosszú ideig azt feltételezték, hogy a zömök, 22 m magas, öt szintes, több méteres falvastagságú építmény a Xv. században épült, csak az utóbbi *évek* falkutatásai alapján derült ki, hogy mohácsi csata utáni időkből származik. Az épület egy lakótorony és egy védelmet szolgáló ágyútorony kombinációja, A pincszinten gabona tárolására alkalmas vermek és egy kút tette lehetővé ostrom esetén a védők ellátását. A földszint és az első emelet szinte eredeti formájában maradt ránk, megcsodálhatjuk kő ajtó- és ablakkereteinek reneszánsz díszítését. A második emeletről felfelé később már átépítések történtek, itt alakították ki a legrepresentatívabb szobákat. II. Rákóczi György a torony második szintjén fejedelmi fogadószobát alakított ki, amelynek falait Kis-Ázsiából hozatott, gazdagori díszített falcsípekkel (bokályokkal) díszítették. A lakótoronyhoz a későbbi korok ízlésének megfelelő palotaszárnyak csatlakoznak. Az átjárást a K-i szárny felé a késő reneszánsz stílusú *Lorántffy-loggia* biztosítja. A palota ÉK-i, első emeleti sarokszobája előtt kis zárt erkély található, amelynek boltozata kő

rózsával záródik (2. kép). Ebben a szobában "*sub rosa*" (a rózsza alatt) tartotta I. Rákóczi Ferenc a *Wesselényi-*

féle *összeesküvés* előkészítő megbeszéléseit. Az összeesküvés lelepleződése után Rákóczi csak anyja, a buzgó katolikus Báthori Zsófia közbenjárására kapott kegyelmet. A várkastélyban 1950-től a Rákóczi Múzeum kiállításai láthatók: a Rákóczi-család és a szabadságharc történetét bemutató dokumentumok, XVIII. századi bútorok, viseletek, kerámiák - közöttük *habán-kerámiák* is, (Nyitva tartás: egész évben, hétfő kivételével naponta 10:00-18:00 óráig.)

A *habánok* anabaptisták (felnőtt korban újra keresztelők) voltak, akik a XVI. században Svájcban a vallási üldöztetés elől menekülve, Morvaországon át jutottak a Felvidékre, Nevük eredetének magyarázatára igen sok elmélet született. Kiváló mesteremberek - többek között fazekasok - voltak, Sárospatakon I. Rákóczi György birtokossága idején, az 1640-es években telepedtek le. Házaikat a város É-i, Héce (Hejce) nevű részén építették fel. A református temető közelében utcánév őrzi emléküket.

A várkastély közelében, az utca túloldalán állt az egykori trinitárius kolostor, amelyet az uradalom egyik gazdasági épületéből alakítottak ki a XVII. század közepén, Ma kiállítóterem, Mögötte *van* a Rákóczi-pince lejárata, járatait a XVI-XVII. században vajták ki. A jelenlegi méreteit 1776-91 között érte el, a járatok 900 hordó befogadására alkalmasak. A pince megtekintése, borkóstolás előzetes bejelentkezés alapján lehetséges. (Tel.: 47/311-902). A Szt. Erzsébet utcán É felé haladva a Sárospataki Képtár műemlék épületéhez érünk (Szt. Erzsébet u. 14., Tel.: 47/511-012). Az épület eredete a XV-XVI. századra *vezethető* vissza, bár többször átépítették, a XVII. sz.-ban jezsuita kolostor *volt*. A földszinten *Andrássy Kurta János* szobrászművész

életművét bemutató állandó kiállítás látható. Ugyanebben az épületben tekinthető meg a *Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény* is. Az átellenben álló r. k. plébániatemplom (3. kép) Magyarország egyik legnagyobb, gótikus csarnoktemploma. A XIV-XV. Sz.-ban épült templomot a XVI. században a reformátusok vették birtokba, szentélyét elbontották és a hajót meghosszabbították, A templom É-i fala egyben a külső vár É-i faia- A torony a XVIII. században épült a Ny-i homlokzat elé, A kriptában a Perényi, Lorántffy, Rákóczi család tagjai nyugszanak. A templom O-i bejárata közelében áll *Varga Imre* Szt. Erzsébet szobra. Láthatók az 1964-70 közötti régészeti kutatás során feltárt XII. századi körtemplomnak (rotunda), a XIV. századi templom kerítőfalának és a középkori iskola alapfalának a maradványai.

A **Sárospataki Református Kollégium** (Rákóczi út 1.) főépületét 1806-1822 között építették klasszicista stílusban. Ebben az épületben található a *Po/la ck Mihály* által tervezett, reprezentatív, emeletes könyvtárterem. A **Nagykönyvtár** alapítása egybeesik a református iskola alapításával (1531). Gyűjteményét nemcsak a főúri támogatók, hanem a külföldön járt

oktatók és diákok is gyarapították. Ma a könyvtár teljes állománya - beleértve a folyó- és kéziratokat is - több százezer darab. A református kollégium udvarán, a régi kollégium egyetlen megmaradt, XVIII. századi épületében (**Bema-sor**) helyezték el a **Tiszáninnen** **Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményét**. A szemben lévő Iskola-kertben az iskola támogatóinak és híres diákjainak szobrai láthatók.

Az 1776-81 között, barokk stílusban épült **református templom** a Lorántffy Zsuzsanna utcában áll. A református kollégiumtól É-ra, a Vörösmarty utcában van a **református temető**, ahol több neves professzor nyugszik. A legújabb kori épületek közül a *Makovecz Imre* által tervezett **Művelődés Házát** és az ugyancsak általa tervezett **Hild-udvar** (4. kép) épületeit érdemes megtekinteni.

Ha a városnézésben kellemesen elfáradtak, keressék fel az 1965-ben Sárospatakhoz csatolt Végardó *gyógyvizű strandját* a város É-i részén. A 48 °C-os vizet 1964-ben találhatók. A kalcium-magnézium-szulfátos, hidrogénkarbonátos víz a mozgásszervi betegségek gyógyulását segíti.

Polgármesteri hivatal: 3950 Sárospatak, Kossuth Lajos u. 44. Tel.: 47/311-222 Fax: 47/311-404

Melczer-kastély, Kéked

A kastély XV-XVI. századi, gótikus eredetű. Erre az emelet egyik szobájának falfestése is enged következtetni. Mai formáját a XVII-XIX. században nyerte el a hengeres saroktornyos, zárt udvaros udvarház.

Hengeres saroktornyos udvarház

Tulajdonosa a Kékedy, majd a Zombory és végül - három

évszázadon át - a Melczer család volt. A régészeti kutatások bizonyítják, hogy a Kékedyek a XVI. század végén téglalap alaprajzú, kerek tornyokkal erősített háromszintes udvarházat építettek itt. A kastély keskenyebb, északi oldalán, a hengeres saroktornyok között, a kőkeretes kapu fölött ma is a Zombory család címere látható.

A XVI. században megépült kastélyrészt 1613-ban felújították, majd a XVII. század negyvenes éveiben átalakították. Ekkor bővítették új szárnyakkal a kastélyt, zárt udvarossá alakították, és két sokszögű olaszbástyával is megerősítették. Az épületet ekkor mély árok, sövény és palánk vette körül. 1770-ben újabb átalakításokra került sor, majd 1863-ban az épület egy részét ismét átépítették.

Névjegy

Megnevezés: Melczer-kastély, Kéked

Cím: Kéked, Fő u. 21. **Telefon:** 46/588-566

Az 1930-as években a kastélyszálló terve tette szükségessé a korszerűsítést. Az 1979-től zajlott műemléki helyreállítás a kastély XVII. századi állapotának megtartására törekedett: a kastély manzárdtetőzetét és kéményrendszerét is helyreállították. Ma kastélyszállóként üzemel.

A kastélynak hajdan nagyméretű, évszázados fákkal, virágágyásokkal és sétányokkal ellátott gondozott parkja volt, ahol a kulturális élet számos kiemelkedő képviselője is megfordult.

A kastély szállodaként működik, nem látogatható!

5. A hét programjai:

Hétfő: „A nap mottója: Légy derűs!”

- Gyülekező: 7.30-tól a mezőkövesdi vasútállomáson

-Indulás:

Mezőkövesd 08:01

530 RÁKÓCZI
nemz.gyors (Budapest-Keleti pu. -
Hidasnémeti) **R**

 :Miskolc Tiszai pu. - Hidasnémeti

 :Forró-Encs - Hidasnémeti

Miskolc Tiszai pu. 08:33

Miskolc Tiszai pu. 08:40

2. :Miskolc Tiszai pu. - Sátoraljaújhely

Sátoraljaújhely 10:15

128 km 578 Ft / 502 Ft 2:14

Sátoraljaújhely **Sátoraljaújhely, Kossuth u.**
33 10:21 0.4

Sátoraljaújhely **Sátoraljaújhely, Kazinczy u.**
70 10:24 2.0

Pusztafalu **Pusztafalu, szövetkezeti**
bolt 11:49 31.5

Érkezés: kb. 11.50h

Ebéd: a táborhelyen 12.30-kor, az első csoport segít az elpakolásnál, terítésnél

Szálláshelyek elfoglalása: D épület (4-10-14-16 ágyas szobákban)

Gyerekeknek szabadidő, játék a tábor területén, felügyelettel

15.00 „Vének tanácsa”
aktualizálás, feladatok beosztása, ötletek stb.

csoportbeosztás: 1. sport (reggeli torna) és játék; 2. szervitor; 3. tisztasági és liturgikus, program kiírása

16.00 Nagycsoportos foglalkozás
Rövid instrukció – Tábori Házi rend ismertetése, Szentnek lenni!
Árpádházi Szent Erzsébet életének bemutatása

17.00 Kiscsoportos foglalkozás
Tábor-zászló készítése hozott segédanyagokkal (lepedő; festékek; ragasztó; olló; filctoll, stb.)

18.30 Vacsora

20.00-21.30
Ismerkedős játék - , Őrangyalos játék, Esti ima

22.00 Takarodó (trombitával)

22.15 „Vének tanácsa”
A nap kiértékelése

Kedd: „Légy önzetlen!”

Ébresztő: 7.00

Tábornyitó Szentmise: 7.30

Reggeli: 8.15

Pusztafalu Hittan-tábor 2007

9.00 Egész napos túra Füzér-Hollóháza
(Porcelán-gyár megtekintése, fazekas foglalkozás)

13.00 Ebéd (Hollóházi Egyházközség vendéglátásában)

Visszaérkezés a táborba: kb. 17.30h

18.30 vacsora
(a meghatározott csoport elpakolás, terítés)

20.00 Kiscsoportos foglalkozás
Téma: Bruno Ferrero: Az önző Óriás

21.00 Órangyalos játék, esti ima
1. csoport vezetésében

22.00 Takarodó

22.15 „Vének tanácsa”

Szerda: „Légy kitartó!”

7.00 Ébresztő

7.30 Reggeli ima

7.50 Reggeli

8.30 Nagycsoport
Téma: Légy kitartó!

10.00
Túra: Kormos-Bába tanösvény
Ebéd: útközben úticsomag
Közös játékok
Visszaérkezés a táborba: kb. 17.30h

18.30 vacsora
(a meghatározott csoport elpakolás, terítés)

20.00 Nagycsoportos foglalkozás

Téma: Az élet játéka c. könyv alapján készült film a Polyanna megnézése

21.30 Órangyalos játék, esti ima
2. csoport vezetésében

22.00 Takarodó

22.15 „Vének tanácsa”

Csütörtök: Árpádházi Szent Erzsébet zárándoklat

Sátoraljaújhely-Sárospatak (Vár, templom)

5.30 Ébresztő

6.15 Indulás az autóbushoz

kb. 10.00h megérkezés
Sátoraljaújhelyre, plébánia ,
templom megtekintése

11.30 szentmise

12.15 Ebéd

13.00-14.00 a vár megtekintése
vezetéssel

15.00 visszaindulás

18.30 vacsora

19.30 éjszakai túra a füzéri várba, ott
esti ima, ének

Takarodó:23.00

Péntek: Légy őszinte!

7.30 Ébresztő

8.00 Reggeli ima

8.15 Reggeli	22.15 Rövid táborértékelő megbeszélés									
9.30 Túra a Nagy-Milic hegyre, keresztút, gyónási lehetőség	Szombat: Küldetésünk a szeretet!									
13.00 Ebéd (úticsomag)	05.00 Ébresztő									
13.30 Kiscsoport I.	05.30 Reggeli ima									
14.15 Nagycsoportos foglalkozás (oltárkészítés)	A tábor „bontása”									
15.00 Táborzáró szentmise	06.20									
16.00 Visszaindulás a táborba	Pusztafalu, Sátoraljaújhely, 6:27 7:25 0:58 szövetkezeti vasútállomás bolt									
18.00 Érkezés	Sátoraljaújhelyen megreggelizünk a plébánián, majd megnézzük a nagytemplomot									
18.30 Vacsora										
20.00 Záróest, megosztás Ki mit visz haza a táborból? Éneklés...	9.00 h-kor indulás a vasútállomásra									
21.30 Esti ima	<table><tr><td>7</td><td>09:25</td><td>11:50</td><td>2:25</td><td>128 km</td><td>2.312 Ft</td><td>1.542 Ft</td><td>-</td><td>1.</td></tr></table>	7	09:25	11:50	2:25	128 km	2.312 Ft	1.542 Ft	-	1.
7	09:25	11:50	2:25	128 km	2.312 Ft	1.542 Ft	-	1.		
22.00 Takarodó	Visszaérkezés kb. 12.00									

6. FÜGGELÉK

6.1. TÁBORI HÁZIREND

A táborban nem csak azért jövök, hogy jól érezzem magam, hanem, hogy a vezetőikkel és társaimmal együtt jól érezzük magunkat!!! Ennek azonban feltételei vannak:

01. A táborvezető utasításait – gyerekek, felnőttek – kötelesek betartani.
02. A csoportvezetők a tábor vezetői, fontosabb kérdésekben a táborvezetővel együtt döntenek, közösen irányítják a tábort
03. programokon mindenki köteles részt venni, csak engedéllyel maradhat távol bárki
04. A tábort engedély nélkül elhagyni szigorúan tilos!
05. A verekedést, durvaságot, egymással szembeni tiszteletlenséget kerüljük!

06. A takarodó után lehetőleg hagyjuk egymást pihenni!
07. Alkohol fogyasztása és dohányzás szigorúan tilos!
08. Mindenki a saját szálláshelyét, mosdóját, mellékhelyiségét használhatja
09. Minden sérülést, rosszulétet azonnal jelenteni kell a csoportvezetőknek!
10. A táborozók gyógyszert nem tarthatnak maguknál!
11. Veszélyes eszközöket csak vezető engedélyével lehet használni!
12. Ha valami meghibásodna, azonnal jelenteni kell!
13. Tűzet csak vezető jelenlétében szabad gyújtani!
14. A tábor eszközeit használat után mindig vissza kell vinni a helyükre!
15. A tábor ideje alatt a mobiltelefon használatát kerüljük!
16. Ha valaki súlyos fegyelmi vétséget követ el, azt azonnal hazaküldjük!!!
17. Ha bármi kérdésed, problémád van bátran szólj a csoportvezetődnek!

6.2. Árpádházi Szent Erzsébet élete

„Szeretteim, legyetek az Igének cselekvői és nem csupán hallgatói.” (Jak. 1,22.)

Az első árpádházi szentek hatalmas királyi alakjai után: Szent Erzsébet új világ, új szépség, új mélység. István, Imre, László: országintéző, nemzetalkotó nagyok, Erzsébetet legszívesebben úgy emlegeti a keresztény világ, mint a *kedves* Erzsébetet. István, Imre, László: a magyarság nagy célkitűzői, a magyar lélek nagy útmutatói, - Szent Erzsébetről a legenda szerint születésekor megjövendöli az erdélyi varázsló, Klingsor, hogy

„Vigasztalására lesz a föld minden népének.”

Szent László a férfiúi eszmény legszebb példája: Erzsébet a női eszmény megtestesülése. A férfiúi eszményről elmélkedvén, Szent László példájában az erőnek és a szolgálatnak kettős fővonásában találtuk meg a legjellemzőbbet: voltaképpen ugyanez a lényege a női eszménynek is, csak a kettőnek kifejlődési iránya fordított. A férfiúi eszmény az erőből indul ki, és az erő tisztul, finomodik addig, amíg odaadássá, szolgálattá nem szellemül át. A női eszmény

lényege az odaadás, amelyben úgy kifejlődik a lélek ereje, hogy végül hősiességgé nő. Lényegében egy a kettő. Mind a kettő: erő. Ki kételkedhetnék benne, hogy a nő nem kevésbé erős, mint a férfi. A keleti bölcs arra a kérdésre, hogy mi a legerősebb a világon, azt felelte: „A legerősebb nem a harcos, nem az oroszlan, nem a vihar, hanem az édesanya.” És a szeretet a lényege mindkettőnek. A férfiúi erő célja, egyetlen értelme a szeretet; a női odaadás a szeretet legőzhetetlen erejével válik hősiességgé.

Isten gondolata a férfiúról és nőről lényegében ugyanaz, de ez a lényeg két különböző módon valósul meg. Már a paradicsomban más feladatot tűz az Úr Ádám elé, - hogy uralkodjék a világon - és Éva elé, akit azért teremtett, hogy legyen segítője Ádámnak. Uralkodni: alkotni, hivatást gyakorolni, küzdeni valamiért, egy személytelen, személy-feletti eszméért, ügyért, elvért, - íme, a férfiúi hivatás. Segíteni: vagyis küzdeni személyért, vagy személyekért, személyekben megtestesülő eszméért, - íme, a nő Isten-rendelte része a földön. Ebből természetesen adódik a férfiúi hivatás számára az a tevékenységi terület, amit nagy életnek szokás nevezni: közélet, társadalom, tudomány, gazdaság, politika, történelem. A nő számára: amit kis életnek szoktak mondani: a család. Isten mentsen azonban, hogy valaki ezt a „kis élet”-et kisebb jelentőségűnek, kisebb értékűnek vélje. Mivé lenne az egész ú. n. nagy élet, ha nem volna a kicsi, ahonnan kiindulunk, ahol melegsünk, ahonnan erőnk merítjük, ahová visszatérünk: az anyák, hitvesek drága szent köre. Játék, hiúság, káprázat ehhez képest az a kevély nagy élet: az emberiség legnagyobb, legmélyebb titkai itt rejtőznek, itt fakadnak. Óriási erő a szeretet, nem fér el a kis női életkör szűk, de életadó keretei közt. Kinő belőle: a belőle származó, rajta erősödő, erőt belőle szívó férfi-egyénségekben életintéző tényezővé válik. Egy-egy kivételes, nagyszabású asszonyi egyéniség pedig önmagában valósítja meg a szeretetnek ezt a világmegváltó kitágulását: a család falai közül belenő a nagy világ arányaiba: egy egész világot felmelegít belőle a hősi női életelv, a szeretet. A nagyok közt is a legnagyobb példák egyike erre Szent Erzsébet élete. A természetes, a családi, a házi-köri női hivatás, a kegyelem erejéből természetfelettivé nő benne. A szeretet, amely kiindul a maga természetrendelte kis köréből, a maga családjából, kitárul, megnő, óriásira nő benne és az egész világra sugározza fényét, melegét.

Szent Erzsébet elsősorban az *igazi nőiesség*: a személyes, a kiskörű szeretet hőse. Ha magunk elé állítjuk a róla fennmaradt rengeteg legenda és történelmi feljegyzés világánál, az első tekintetre egy kedves, szép, fiatal, szerelmes, boldog *hitvest* látunk magunk előtt. A hitves eszményét. Már menyasszony korában megkapja az embert bájos, szemérmesen, de tudatosan odaadó, jegyesének, leendő hitvesének mindent alárendelő hűsége és kitartása. Hiába akarják megfélemlíteni, senki sem képes lemondásra bírni arról, akit szeret. Házassága a boldog, szép, mindenki számára épülésül, gyönyörűségül, erőforrásul szolgáló családi életnek csodaszép képét tárja elénk. Erzsébet és Lajos, - az ideális lovag, - az ő férje, az ő „testvére” (mint szólítani szokták egymást), a maguk három gyermekével, boldog családjuk körében: szívmelegítő jelenség. Milyen megható, kedves vonásokkal mutatja meg hitvese iránti szeretetét, amikor (Erzsébet - ha ösztönét követi: maga az igénytelenség!)

ékes ruhákat ölt magára, csak azért, hogy férjének tessenek. Amikor az udvari lakomáknál, minden hagyományos szokás ellenére, férje mellé ül, mert nem akar elmozdulni mellőle. Amikor a templomban rajtakapja magát egyszer - a legenda egyik legkedvesebb, legemberibb mozzanata! -, hogy nem a szent cselekményre gondol, hanem férjén felejtette szemét. Amikor következetesen elkíséri mindenhova, ünnepekre, utazásokra, vadászatokon mellette lovagol; ha elválík tőle, gyászruhát ölt mindaddig, amíg viszont nem látja. De leghatalmasabban mutatja az ideális hitves képét az a rettentő szerencsétlenség, a nagy végső válás, amikor férje elindult a kereszteshadjáratba, ahonnan sohasem tért vissza. Sokáig nem meri megmondani Erzsébetnek, hogy letette a kereszteshadra elkötelező fogadalmat. Erzsébet úgy találja meg a tarsolyában véletlenül a keresztes-jelvényt; megdöbben, megnémul, majd egyetlen kiáltásban tör ki: „Testvérem, ha nincs az Isten akarata ellen, maradj velem!” Amikor pedig látja, hogy nem lehet megváltoztatni a fogadalmat, lóra ül és elkíséri az ország tőle, de aztán még egy újból elbúcsúzik, aztán vele lovagol. Már menni, de nem kénytelen viszik haza, félig gyász az élete. Végre gyász hír, férjének felsikolt: „Mindennek világ!” Nyolc napig sírástól. Aztán többé nem megy fogadalmat, akkor is, császár kéri feleségül. képe!

határáig. Ott elbúcsúzik napig lovagol vele. Ott még egy második nap is egészen vele akarna hagyhatja el gyermekeit, visszafordulni. Úgy holtan. Ettől kezdve megjön a még súlyosabb halál híre. Erzsébet vége! Meghalt az egész nem tér magához a fogadalmat tesz, hogy férjhez; állja is ezt a amikor II. Frigyes Ime az ideális hitves

De ez az ideális hitves ép olyan ideális *anya* is. Férjének halála után egész tevékenysége rászoruló három gyermekéé. Innen kezdve egész élete az üldözések, megpróbáltatások, megalázások szakadatlan sorozata. Kiűzik várából, megfosztják méltóságától, mindenétől. Mindez nyilvánvalóan azért történt, mert nem hajlandó lemondani sógora javára fiának fejedelmi jogairól. Amikor menekülni látjuk várából, télnék idején, éjnek éjszakáján, kis gyermekeivel, - a legkisebb majdnem csecsemő még, - nem a szenvedő anyai szeretet és csodálatos nőiség képét látjuk-e magunk előtt? - De a hitves és anya mellett felismerhetjük benne a *háziasszonyt* is. Megható adatokat olvasunk róla, hogy mint iparkodik megállni úrasszonyi helyét, vezetni nagy házát, ott lenni férje mellett, amikor mint a vár asszonyának és tartományi fejedelemlőnek, ott kell lennie. Bizonyos, hogy kedve ellenére, de megtesz mindent, ami telik tőle, csak hogy betöltse az ideális asszony hivatását.

De a mély női lelket nem tudja mégsem úgy eltölteni a személyes szeretetnek ez a természetes kis köre, hogy mindenestül lefoglalja. Jaj is volna a léleknek, ha ridegen el tudna zárkózni mindenki mástól. A csak személyes eszménynek élő

nőt, akit mindenestül betölt az ő családi köre, és nem tud továbbnézni, egy állandó veszély fenyegeti: a családi önzés alattomos betegsége ez, amely mindenesetre kevésbé aljas az egyéni önzésnél, de végzetességben mindenképpen versenyez azzal, sőt talán még felül is mulja. A családi önzésbe belemerevedett lélek tudniillik legtöbbször nem eszmél rá a maga betegségére, talán még erénynek is nézi bűnét, így aztán igen nehezen tud kiemelkedni belőle. Pedig az önzésnek ez az előkelőbbnek látszó faja is nem egyszer valósággal elaljasítja, a családján kívül állókkal szemben egyenesen pogányul kegyetlenné tudja változtatni a szeretetre termett lelket. Első természetesen a család; de nem úgy, mintha mások nem volnának, vagy született ellenségek volnának. Az igazi szeretet pedig nem ismer korlátokat. Az hősiesen odaadja magát a kis kör szolgálatának, mégis *ki tudja szélesíteni* Isten segítségével a maga *szeretetét*; jut belőle másoknak is, mindenkinek, akiket Isten a közelébe hoz.

Szent Erzsébet példája ékesszólóan mutatja ezt. Hitvesi szeretetét, női odaadását mindenki számára szóló *egyetemes szeretetté* tudja tágítani. Mindenekelőtt nagyszabású *jótekonysággal*. Nemcsak férje, gyermekei, házanépe számára van gondja; mindenkinek jut nála anyagi és erkölcsi segítség, aki rászorul. A legenda semmiről sem tud annyi kedves adatot, mint irgalmassági cselekedeteiről. A képek, melyeket a művészet alkotott róla, a költemények, amelyek ünneplik, mind a jótekonyság angyalát dicsőítik benne. Már gyermekkorában, II. Endre apai udvarában: a szegények közt, a betegek közt, az éhezők közt érzi magát legjobban. Fel van jegyezve, hogy amikor tehette, a kis Erzsébet beosont a konyhára és kosárszámra cipelte az ételt a szegényeknek. A magyar legenda ebbe az időbe, négyéves korába helyezi az ismert rózsacsodát is. Thüringiai fejedelemlő korában pedig az egész környéknek anyyala. Ismeretes a poklos története, kit a legenda szerint férje ágyába fektetett, és drága kincsként őrizzük a rózsacsodát: a szent, kötényében a kenyérből vált rózsával, talán legköltőibb példája, de a legendán túl egyszersmind történelmi jellemzője is annak a nagyszerű jótekonyságnak, mely egész életét betöltötte.

De nagystílusú szeretete nem marad meg csak a jótekonyságnál. A jótekonyság és az irgalmasság nagy dolog, gyönyörű erény, de amíg csak jótekonyság, még mindig megfér vele az önzésnek egy kifinomult neme. Adni: jól esik, az embert meglegedés tölti el: olyan könnyen elfogja az embert az öntetszelgés! És olyan könnyen kielégül kötelességérzetünk, szeretetigényünk, irgalmassági kötelességtudatunk és felelősségérzetünk, azzal a pár fillérrel, azzal a kis adománnyal, amely nem is esett nehezünkre és mégis jólesett! Olyan hamar elhitjük magunkkal, hogy már eleget is tettünk az irgalmasság elemi kötelességének, a felebaráti szeretet súlyos felelősségének! Az irgalmasságon, értelmes jótekonyságon túlmenő, a tervszerű, tudatos, kötelességszerű szeretet, a *szociális szeretet* is Erzsébetben találja meg ebben a korban talán legszebb példáját. Már maga az is, *ahogyan* adakozik, mutatja, hogy nem pillanatnyi felhevülésről, nem a lelkiismeret megnyugtatójáról van itt szó, hanem egy Istenből élő, nagy szeretet tervszerű, kötelességszerű tudatos odaadásáról. Legjobban szereti személyesen keresni fel a szegényeket és házukhoz vinni el adományait, hogy megbizonyosodjék, kinek, mit, hogyan kell adnia.

Fontosabbnak tartja az erkölcsi beavatkozást az anyagínál. Egy kedves adatot hoz a legenda erre: Egy lusta öregasszonyt, aki nem akart dolgozni, csak koldulni, saját kezével megvesszőzött. Milyen mai az az adat is, hogy akárhányszor nem adott sem ételt, sem pénzt a szegényeknek, hanem szerszámot a kezükbe, és aratni küldte őket. Munkát, nem alamizsnát, nem megalázó adományt; önértetet adó munkát, és annak jogos, kijáró jutalmát. Hogy megnő az értéke, jelentősége a nagy jótékonságnak, mikor ilyen mélységes, szociális kötelességérzésből származik! Egyszer egy nagy udvari lakomán az a gyanúja támadt, hogy igaztalan elkobzásokból eredt a feltálatl étel és italok egy része; nem nyúl hozzá semmihez. Ettől kezdve óvatossá vált az étellel-itallal szemben. Meggondolta, hogy a gazdagok lakomája a szegények keresetéből kerül ki, ezért, ha csak feltűnés nélkül tehetné, csak a legegyszerűbb ételekkel élt. Nagypénteken és egyházi körmeneteken levetette úrnői ruháját, úgy öltözködött, mint a legszegényebbek és közéjük állt; érezte, hogy Isten előtt egyenlőnek érzi magát velük. Amikor elüldözik várából, és két hűséges cselédje elkíséri, nem enged különbséget hármuk között sem életmódban, sem ruházkozásban, éppen úgy akar élni, mint ők. Amikor minden maradék vagyonát odaadta kórházaknak, templomoknak, gyapjúfonással kereste kenyerét, mint az egyszerű emberek. Amikor édesapjának magyar lovagjai megérkeznek, hallják, hogy milyen áldatlan viszonyok között él a magyar királyleány és elszörnyűködnek, megmagyarázza nekik az ő mélységes lelki indító-okait, és a lovagok megértik őt.

De még másik leckét is ad nekünk. Intézményesen szereti gyakorolni jóságát; gondoskodik róla, hogy ne a pillanatnak, ne a véletlennek szolgáljon, hanem okosan és maradandóan szolgálja a rászorulókat. Megalapítja Wartburg várában az első szegényházat; árvaházakat, kórházakat emel. Az 1229-iki éhínség idején intézményesen szervezi meg a szegények táplálását: 900 szegény étkezik asztalánál. Ime a női kis-kör-szeretet, amely egyetemes szeretetté tágu! Ime a nő, aki férjének, családjának, házában él, mégis jut belőle mindenkinek, akit közelébe hoz az Isten.

De Erzsébet nagy szeretet-tanításának még itt sincsen vége. Ó, hiszen még az ilyen mélyről jövő, férjet, gyermeket, családot átölelő szeretet is milyen törekeny, amíg csak magára van utalva, amíg csak földi forrásokból táplálkozik. Minden emberi érzés alá van vetve a fejlődés és visszafejlődés törvényének. A megszokás elveszi erejét, a mindennapiság elszürkíti, a megúnás megbénítja. És az emberek, akikre irányul, ó, az emberek milyen gyakran bizonyulnak méltatlanoknak a rájuk pazarolt szeretetre! Milyen hálátlanok, milyen kicsinyesek, mennyire nem értenek, nem méltányolnak! Hogy megszoknak bennünket és hogy megszokjuk mi őket! Jaj, a szeretetnek, ha csak földi szeretet! Meg vannak számlálva napjai, meg van írva halálának órája! Az emberszeretethez egyetlen kiapadhatatlan forrása az *Isten szeretete*.

Szent Erzsébet, aki oly egyetemes szeretetté tudta növelni a maga asszonyi szeretetét, rámutat példájával erre a harmadik igazságra is. Isten szeretetéből táplálkozik hitvesi, anyai odaadása is, az irgalmasságot Krisztus szerelméért gyakorolja: koldusban, betegben, poklosban az élő Krisztust látja. Minden cselekedete, minden szava mögöl az Isten iránti szeretet rejtett napvilága csillan

elő: egy kifejezhetetlen belső áhítat melege. Ez tölti el már legkisebb korában is. Már gyermek éveiről, amikor még Endre király udvarában tartózkodott, feljegyzí a legenda, mint legkedvesebb mulatságát, hogy játék közben is el-elszökött kisleánytársaitól, besurrant a templomba, imádni a rejtőző Jézust. Ez az áhítat elkíséri haláláig. Nehéz lenne megmondani, hogy mivel telt idejének nagyobb része, hitvesi, családi foglalatosságaival, szegények gondozásával, vagy ájtatossági gyakorlatokkal. Ebből a természetfölötti odaadásból fakad az az összehasonlíthatatlan nőiesség, az a földöntúli szépség, amely messze sugárzik róla. Megkapó képet nyújt erről a legenda. Követség érkezett Wartburg várába a magyar királytól. Erzsébet zavarba jött, mert éppen akkor minden díszes ruháját elajándékozta a szegényeknek, most úgy kellene megjelennie a küldöttség előtt, hogy pirulnia kellene férjének és családjának. De nincs mit tenni, kénytelen hétköznapi ruhájában megjelenni. És íme, amint belép a terembe, csodálat fog el mindenkit: szebb mindenkinél, földöntúli fényben ragyog az arca, alig tudnak ránézni. Ez az a szépség, amelyhez talán nem is kell csoda, nem is külön isteni beavatkozás: ez annak a szépségnek a visszasugárzása, amelyet szívében rejt és amely azért állandóan leragyog róla, mint a Sínai hegyről leszálló Mózes arcáról az Isten látásának visszfénye. Az Isteni szeretetből meríti lelkének állandó szenvedések közt is fénylő édes derűjét. Hogy mennyire szereti a lelki derűt, kedves mondások is elárulják, melyeket olvasunk tőle. Például az olyan emberekről, akiknél a jámborság a savanyúságban nyilvánul meg, azt mondja egyszer, hogy „olyanok ezek az emberek, hogy még az Úristen is megijedne a képüktől!”

E mögött a derű mögött persze az erőnek, az önfegyelemnek, a *keresztény aszkézisnek* biztos fegyverei öröködnék. Ő, aki férje jelenlétében ragyogó ruhákban jár és sugárzik az örömtől: amikor férje nincs otthon, kenyéren és vizen él, pusztá földön hál, ostorozza magát. Állandóan és következetesen él az aszkézisnek, mégpedig egy kemény, szinte kegyetlen - a mi puhább természetünkhöz szabott érzésünk szerint egyenesen túlzottnak tetsző - aszkézisnek elszánt eszközeivel, és hősies engedelmességgel veti magát alá azoknak a súlyos, sokszor gyötrelmes próbáknak, melyeket szigorú, keménykezű lelkiatyja, Marburgi Konrád szab rá.

Hogy ez az isteni szeretet milyen mélyen lakott lelkében, mennyire ez volt igazi erőforrása, a legnagyobb csapás idején mutatkozott meg. Amikor egész családja ellene esküszik, mikor kiűzik várából a téli éjszakába, mikor a tartomány fejedelmnéje gyermekeivel menekülni kénytelen férje várából, országa székvárosában senki sem meri befogadni, hiába kopogtat a házak kapuján, a megfélemlített polgárok nem mernek szembeszállni a hatalmas őgrófi-családdal. Erzsébet végre egy korcsmának disznóóljában kénytelen meghúzni magát éjszakára. Másnap boldogságtól sugározva megy el a ferences atyákhoz és megkéri őket, hogy Te-Deumot mondjanak nevében, amiért az Isten így meglátogatta. Íme, a győzelmes erő, férfiúinál erősebb erő, amely ennek a gyenge nőnek a lelkéből sugárzik! Sugárzik hitvesére, családjára, környezetére, sugárzik szegényekre, betegekre, árvákra, szétsugárzik az egész keresztény emberiségre, felsugárzik a legmagasabb régiókig: - végül már nem egy család, nem egy tartomány, hanem az egész világ számára melegítő fényesség lesz,

hegyen épült város, „világ világossága." Ez a Te Deum egy másik nagy szentet juttat eszünkbe, aki a legnagyobb szenvedés, betegség idején énekelte a maga csodálatos Naphimnuszát: Assisi Szent Ferencet. Erzsébet is annak a felkelő napnak a fényében jár, annak a nagy lelki megújulásnak, annak a történelmi újjászületésnek fényében, amelyet Assisi nagy szentje hozott Európa egére. Assisi Szent Ferenc mellett Erzsébet a kor másik nagy világossága. Szent Erzsébet tudatosan csatlakozik az Assisi Szegényke követői közé. Szent Ferenc harmadrendjének, ennek a világiak számára alapított félszerzetességnek ő a meghonosítója, első képviselője Németországban. Amikor Szent Ferenc meghallja Erzsébet tetteinek hírért, saját köpenyét küldi neki, Erzsébet azontúl áhítattal viseli a drága ajándékot, amely így két nagy szent ereklyéjeként maradt az utókorra. A legendaköltészet is hasonló muzsikával veszi körül mindkettőt. A rózsza-csoda édes testvére „Szent Ferenc virágocskái"-nak. Egy másik legenda szerint halálakor - akárcsak az assisi nagy költő-szent halálakor - eljönnek a madarak az eresz alá, és énekkel búcsúznak tőle.

Így nő meg a gondos, egyszerű családjánya, a boldog hitves, a szorgos nagyszony a világ világosságává. Mikor meghal, fiatalon, huszonnégy éves korában: káprázatos gyorsan, már hét év múlva szentté avatják. És II. Frigyes, akitől nem fogadta el a koronát életében, most odateszi azt a koporsójára. Íme a világ hódolata a női eszmény előtt, a tiszta, igaz nőiség előtt, amely a kicsiből nő naggyá, családból világít ki az egész világra, a szeretetet emeli világhódító erővé.

De hát a nő eszményképét nem inkább a szépségben kellene keresnünk? Nem elsősorban erre gondolna a legtöbb nő, ha női ideálról van szó, és a férfiaknak is igen nagy része nem ebben látja-e sokszor az asszonyi tökéletességet? És igaza is van mind a kettőnek. Csakhogy szépség és szépség között különbség van. Van szépség, amely mulandó: Erzsébet szépsége örökkévaló. Van szépség, amely hideg és meddő: Erzsébet szépsége melegít, termékenyít, boldogít. Van szépség, amely nem mindenkinek adatott: a külső szépség. Erzsébet szépségét mindenki megnyerheti, aki igazán akarja és Isten kegyelmét hívja segítségül. A belső szépség ez, a lélek szépsége. Van egy szépség - és ez az igazi, - amely legmagasabb fokon egy a jóssággal. A szeretet szépsége, amelynek legnagyobb szimbóluma a rózsza-csoda: a rózsza, amelyet kenyérből változtatott rózsává a szeretet. A kenyér a jósság képe, a rózsza a szépségé. Kenyérből rózsza: jósságból szépség, diadalmas szépség, - ez az örök női eszmény, amely „magasba von." Erre van szüksége a nőnek, erre még nagyobb szüksége a férfinak, mert ez az egyetlen meleget adó forrás. E nélkül elsorvad a nő és elsorvad a férfi is. Ebből fényesség forrásokozik, meleg és erő, Isten-megszentelte boldogság, evangéliumi jósság, szociális megváltás, szabadító, üdvözítő istenszeretet. Ez az a női eszmény, amelyre a magyar királylány megtanította a világot, amely vigasztalása minden népeknek, amelyre olyan égető szüksége van minden embernek és minden időnek, nekünk ma talán mindennél jobban. Asszonyok, leányok, férfiak, magyarok, emberiség: hallgassunk a rózsza-csodás királyleányra és legyünk az igének követői, nemcsak hallgatói.

6.3. Gondolatok a prédikációhoz

6.3.1. Tábornyitó

Elképzelhetetlen, hogy Jézus szomorú és unalmas lett volna. Az evangéliumok túl sokszor beszélnek nyíltan az örömről. Szent Lukács evangéliumában háromféle szót használ az öröm kifejezésére, összesen 27 alkalommal. Jézusnak derűs természete volt. Lehet ezt bizonyítani? Egy párat megemlítünk.

Ha nem lett volna derűs, hogyan lehetne megmagyarázni azt a kilenc híres "boldogok" kifejezést, amelyet a Hegyi Beszédben mondott (Mt 5,1-12).

Ha nem lett volna a vidámság barátja, elképzelhetetlen lenne, hogy részt tudott volna venni azokon a lakomákon, amelyekről az evangélium említést tesz: kánai menyegzőn (Jn 2,1-12); vacsora Betániában, Lázár házában (Jn 12,11); vacsora Zakeusnál (Lk 19,1-10); és a leprás Simonnál (Mt 26,6-13; Mk 14,3-9); és az utolsó vacsorán (Jn 13,1-30).

Ha Jézus nem lett volna derűs lélek, hogyan tudta volna magához vonzani a gyermekeket (Mk 10,16; Mt 19,13)? A gyermekek nem szeretik a marcona alakokat, a szeszélyeseket, a taszító embereket.

Mindenekelőtt, ha Jézus nem lett volna egy derűs ember, hogyan magyarázhatnánk meg, hogy az evangéliumban olyan sok receptet ad a boldogsághoz? Íme egy rövid felsorolás, amely garantáltan többet használ, mint bármelyik orvosság, amit lenyelünk.

"A mának elég a maga baja" (Mt 6,34).

"Ne féljetek az emberektől" (Mt 10,26). "Az Atya maga is szeret titeket" (Jn 16,27). "Szeressétek egymást!" (Jn 13,34).

"Nem vész el egy hajszál sem fejeteokről" (Lk 21,18). "Tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek" (Mt 6,8).

"Ki toldhatja meg életét csak egy könyöknyivel is, ha aggodalmaskodik?" (Mt 6,27).

"Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett" (Lk 7,47).

Tehát nincsen kétség, hogy Jézus az öröm mellett áll és azt akarja, hogy vidám emberek vegyék körül. Egy napon ezt mondta: "Kihez hasonlítsam ezt a nemzedéket? Hasonlít a tereken tanyázó gyerekekhez, akik odakiáltják a többieknek: Furulyáztunk nektek, de nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem jajgattatok. Eljött János, nem eszik, nem iszik, s azt mondják rá, hogy ördöge van. Eljött az Emberfia, eszik is, iszik is, s azt mondják rá, lám a falánk, iszákos ember a vámosok és a bűnösök barátja. A bölcsesség azonban igazolja magát tetteivel" (Mt 11,16-19).

Ehhez egy szép magyarázatot fűz *Carlo Maria Martini*:

"Jézus megvádolja az embereket, hogy mindig elégedetlenek, állandóan kritizálnak, semmit sem fogadnak el. Ő maga szenved emiatt a mesterkelt magatartás miatt. Ezekért a lógó orrokért. Azért, mert rosszabbak, mint egy visszautasítás, mint egy támadás. Azért, mert nem lehet tudni, hogy melyik oldalon lehet nyakoncsípni őket".

A francia költő, *Paul Claudel* határozottan állítja, hogy "a keresztényeknek más kötelességük nincs az egész világon mint az, hogy örüljenek". Egy korunkbeli teológus, *Harvey Cox* mondta: "A mosoly a keresztvetésünk egyik formája. Így bizonyítjuk, hogy keresztények vagyunk".

Az örömnél ugyanis van egy tulajdonsága, melyet a keresztények joggal kincsnek mondhatnak. Találón jegyezte meg *VI. Pál pápa*: "Kereszténynek lenni nem mindig könnyű, de mindig boldoggá tesz".

Azt akarjuk bizonyítani és azt állítjuk, hogy Jézus derűs személy volt. Ez azt jelenti, hogy Jézus értelmes volt. A pszichológusok, az orvosok és mindenki tudja már, hogy, aki nevet, az háromszorosan is bölcs. Először: meghosszabbítja az életét (bebizonyított tény, hogy ahányszor nevetünk, egy szöveget húzunk ki a koporsónkból). Második: mert jobban emésztünk, nincs szükségünk gyógyszerre (igaz az a mondás, hogy a nevetés jó vért csinál bennünk). Harmadik: azért, mert a nevetés a leggazdaságosabb is, hogy arcunkat széppé tegyük (hogy összeráncoljuk a homlokunkat, 65 izmot kell megmozgatni; a nevetéshez csupán 15-öt). Ehhez a háromhoz hozzá tehetünk egy negyediket is: aki nevet, mindenki számára szimpatikus úgy, mint Jézus, "Szerfölkött csodálkoztak s hangoztatták: »csupa jót tett (Mk 7,37). És az asszonyok, amikor látták, örömükbe felkiáltottak, talán egy kis irigységgel is: "Boldog a méh, amely kihordott és az emlő, amelyet szoptat!" (Lk 11,27)

Minden gyermek ismeri a bújócskajátékot. Ezt játszottak Palika és Marika a hozzájuk látogató unokatestvéreikkel. Természetesen ezt a játékot sem lehet akárhol játszani. Nem alkalmasak erre a szűk bérházak lakásai. Marikáéknak azonban szép nagy kertjük van, sok fával, bokorral és egyéb búvóhellyel. Sorsolás nélkül is úgy döntöttek, hogy mint házigazda, Pisti lesz a hunyó. Ötvenig számolj, aztán indulhatsz! Az ügyes Piri fölmászott az almafára, Marika a mosókonyhában a teknő mögé bújt. .. Ötven, kiáltotta Pisti, indulok. Ám ebben a szempillantásban váratlan esemény történt. Az udvaron álló hársfáról lepottyant egy kövér galambfióka. Ez úgy meglepte Pistit, hogy teljesen megfeledkezett a játékról. Az elbújt gyerekek egy darabig vártak, aztán méltatlankodva előjöttek, mert senki sem kereste őket.

Vajon miért idéztem fel ezt a történetet? Mert egy kicsit *a Jóisten is bújócskát játszik velünk*. Ő is elrejtőzik és örül annak, ha keressük. Itt a templomban is elrejtőzik a hófehér ostyában és örül annak, ha a szentáldozásban láthatatlanul is szívünkre öleljük. Tulajdonképpen hittanra is azért járunk, hogy lelkiatyánk segítségével Jézust keressük tanításának virágoskertjében.

Az evangélium azt a kérdést is fontosnak tartotta, *hogyan lehet Jézus tanítványa?* A színházba vagy a moziba csak azt engedik be, aki megváltja a jegyet. A Tudományos Akadémiában csak azt választják meg tagnak, aki bebizonyította tudományát. De vajon mivel érdemelhetjük ki, hogy az Úr Jézus tanítványai sorába fogadjon? Csakis azzal, hogy mindennél és mindenkinél jobban szeretjük. Az egyik héten Tímea hiányzott a szentmiséről. Mikor megkérdeztem tőle, hol maradtál, ezt válaszolta: a tévében egy érdekes filmet néztem. Ezzel elárulta Tímea, hogy a szórakozást többre becsüli Jézus meghívásánál. Olyasmit is hallottam már, hogy valakit az édesanyja tiltott a szentmisén való részvételtől. Az illető azonban mégis eljön, mert *inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek*.

Ebből a szeretetből fakad annak *a keresztnak vállalása*, amely szintén feltétele Krisztus követésének. Vajon miféle keresztre gondolt az Úr Jézus? Nyilvánvalóan nem arra, hogy egy asztalossal keresztet készíttessünk és azt hordozzuk a hátunkon. Ezt a követelményt átvitt értelemben kell értelmeznünk. Keresztnak nevezünk minden olyan dolgot, ami nehézséget jelent számunkra, olykor szenvedést és fájdalmat is. Hányszor megtörténik, hogy valakit kicsúfolnak, mert keresztet vet a templom előtt. Egon elmaradt a ministrálásról. Mikor ennek okát tudakoltam, ezt a választ adta: nem megyek többé, mert pajtásaim kicsúfoltak miatt. Ezt kiabálták: szentes Egón. Nos, ez a fiú nem volt hajlandó fölvenni keresztjét, tehát elviselni Jézus kedvéért az okatlan gyerekek csúfolódását.

Kérdezhetné valaki: miért kívánja az Úr Jézus, hogy hozzá hasonlóan türelmesen viseljük a szenvedéseket és fölvegyük keresztünket? Mert ő is ezzel mutatta meg irántunk tanúsított szeretetét. *Csak akkor szeretünk valakit igazán, ha szenvedni is tudunk érte.* Ez a legnagyobb bizonyítéka a szeretetnek. Csakis ezzel érdemeljük ki, hogy részesei legyünk a Szeretetország boldogságának. Amen

6.3.2. Táborzáró

07.14. Evangélium Mt 10,16-23

Abban az időben Jézus így tanította apostolait: Íme, úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és egyszerűek, mint a galambok! Legyetek óvatosak az emberekkel szemben, mert bíróság elé állítanak, és zsinagógáikban megostoroznak titeket. Helytartók és királyok elé hurcolnak miattam, hogy tanúságot tegyetek előttük és a pogányok előtt. Amikor pedig bíróság elé állítanak, ne töprengjete az azon, hogyan és mit beszéljete! Megadatik ugyanis nektek abban az órában, hogy mit mondjatek. Hiszen nem ti beszélte, hanem Atyátok Lelke szól belőletek. Halálra adja majd testvér a testvérét, és apa a fiát. A gyermekek szüleik ellen támadnak, és megöletik őket. Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért. Aki azonban mindvégig állhatatos marad, az üdvözl. Amikor pedig az egyik városban üldöznek titeket, meneküljete a másikba! Bizony, mondom nektek: Nem járjatek végig Izrael városait, amíg el nem jön az Emberfia. Ezek az evangélium Igéi.

A mai evangéliumi részben Jézus tovább tanítja apostolait, akiket elküld, hogy örömhíreről tanúskodjanak a világban. A gyakorlati felkészítést követően most lelki útmutatásokat ad nekik, amikor az okosságról, az egyszerűségről, az óvatosságról, a Lélekre hagyatkozásról, a bántalmak és üldözések türelmes elviseléséről beszél. Jézus szavaiból azt érezzük, hogy mindezt nem csupán apostolainak és tanítványainak mondja, hanem e figyelmeztetések mindazokhoz szólnak, akik a későbbi korokban - lelkükben meghallva Krisztus küldő szavát - elindulnak, hogy hirdessék az evangéliumot. Ezek az evangéliumi mondatok adtak bátorítást az évszázadok során azoknak a missziósoknak, akik hazájukat elhagyva más országokba indultak, hogy terjesszék a keresztény tanítást. De e mondatok erősítették a világi hívőket is, akik sajátos életkörülményeik között vállalták és vállalják Jézus tanácsinak megélését a mindennapokban. Buzdítanak minket is Jézus szavai, hogy bátran elinduljunk az evangéliumról szóló tanúságtétel útján! Az Egyházban együtt növekedünk, kicsik és nagyok. Mindenkinnek vannak olyan

adottságai, amit felajánlhat másoknak. A Szentlélek mindenkinek erőt ad ahhoz, hogy szeressen. Együtt megyünk Jézussal az Atya felé.

A TŰZ

Hat ember a véletlen folytán egy jeges éjjel sötétjében elhagyott szigeten találta magát, kezükben egy-egy darab fával. Más fa nem volt az Északi-tenger eldugott szigetén.

Középen egy kis tűzrakás tüzelő hiányában kihunyóban volt. A hideg pedig egyre elviselhetetlenebbé vált.

Az első közülük egy nő volt, de a fellobbanó láng egy sötétbőrű bevándorló arcát világította meg. A nő észrevette.

Összeszorította ujjai között fadarabját. Miért használja el fáját, hogy melegítsen egy naplopót, aki azért jött, hogy elvegye a kenyeret és a munkát?

A mell ette lévő férfi meglátott valakit, aki nem tartozott az ő párt jához. Soha nem fecsérelte volna el szép fadarabját egy politikai ellenfélre.

A harmadik rosszul öltözött ember volt és még jobban összehúzta kopott kabátját, elrejtve fadarabját. A szomszédja minden bizonnyal gazdag volt. Miért használja faágát egy pénzeszsákra?

A gazdag ember, ahogy ott ült, javaira gondolt: két villájára, négy autójára és tetemes bankszámlájára. Mobiltelefonja akkuja lemerült. Fadarabját mindenáron meg kell őriznie és nem elhasználnia azokért a lustákért és ügyefogyottakért.

A bevándorló sötét arca bosszúálló lett a kialudt tűz halvány fényében. Szorosan összezárta ujjait fadarabján. Jól tudta, hogy azok a fehérek mindnyájan lenéznek. Soha nem tette volna fáját a tűz paraszára. Eljött a bosszú pillanata.

A szomorú csoport utolsó tagja kicsinyes és bizalmatlan volt. Nem tett semmit, amiből ne származott volna haszna. Csak annak adni, aki ad: ez volt kedvenc szavajárása. Azt gondolta: drágán kell megfizetniük nekem ezt a darab fát.

Így találtak rájuk: öklükben szorították a fadarabokat, mozdulatlanul a fagyhalálban. Nem a külső hidegtől haltak meg, hanem a belsőtől.

A TENGERI CSILLAGOK

Nagy vihar dúlt a tengeren. Jeges szél éles pengéi fúrták át a vizet, hatalmas hullámokat emeltek, melyek pörölycsapásként csaptak a part homokjára, és acél ekevasként szántották végig a tengerfenéket, a víz alatti apró állatkákat, a páncélos héjúakat és a puhatestűeket több tízméternyi távolságra dobva a tenger partjától. Amikor a vihar áthaladt, olyan gyorsan, ahogy érkezett, a víz megnyugodott és visszahúzódott. A part most sártengerré vált és ebben végvonnaglásban szenvedett sok ezer tengeri csillag. Olyan sok volt, hogy a part rózsaszínűnek látszott.

A jelenség sok embert vonzott oda a partvidék minden részéből. Televíziós stábok is érkeztek, hogy filmre vegyék a furcsa jelenséget. A tengeri csillagok majdnem mozdulatlanok voltak. Haldokoltak.

Az emberek között apja kezét fogva, ott volt Petike is, egy érzékeny és nyílt eszű kisfiú, aki szomorú szemmel nézte a kis tengeri csillagokat. Mindenki csak nézett, de senki nem tett semmit.

Petike egyszer csak elengedte apja kezét, levette cipőjét, zokniját és a homokpartra szaladt. Lehajolt, kis kezével felvett három kis tengeri csillagot és tovább futva a vízbe dobta őket. Majd megfordult és megismételte a műveletet.

A sétányról egy férfi megszólította: - Mit csinálsz, kisfiú?

- Visszadobom a tengerbe a tengeri csillagokat. Különbözik mind elpusztulnak a parton - felelte Petike és folytatta futását.

- De ezernyi tengeri csillag van itt a parton: bizonyára nem tudod valamennyit megmenteni. Túl sokan vannak! kiáltott fel a férfi. - És ugyanez történik száz meg száz vízparton, a partvidék mentén. Nem tudsz változtatni a dolgokon! Petike elmosolyodott, lehajolt, hogy felvegyen egy másik tengeri csillagot és a vízbe dobva így felelt:

- De ezt legalább sikerült megmentenem!

A férfi egy percig hallgatott, azután levette cipőjét, zokniját és lement a homokra. Kezdte összeszedni a tengeri csillagokat és a vízbe dobta.

Egy perc múlva lejött két lány, és már négyen dobálták a tengeri csillagokat a vízbe.

Pár perccel később már ötvenen voltak, azután százan, kétszázan, emberek ezrei dobálták a tengerbe a csillagokat.

Így, valamennyit megmentették. Mert egy gyermeknek volt bátorsága elkezdeni.

Az első, egy párbeszéd. Minden embernek vannak adottságai, amiket meg kell osztania másokkal. Az Egyház a tűz, amit Jézus meggyújtott. A keresztények azok, akiknek ébren kell tartaniuk. Ez nem történhet áldozat nélkül.

A második nagyon egyszerűen megállapítja, hogy nem lehet csak nézőnek lenni. Kereszténynek lenni azt jelenti, hogy főszereplők vagyunk az Egyházban. Félelem nélkül, akkor is, ha egyedül vagyunk, és ha kicsinyek is vagyunk.

A párbeszéd

Miért tagadják meg az első történet szereplői, hogy odaadják fadarabjukat, és így felélesszék a megmenekülésüket adó tüzet? Vannak emberek, akik így viselkednek? Például ki?

Melyek a keresztény ember vonásai? Milyen tulajdonságokkal rendelkeztek ti, amiket közkinccsé tehetnétek?

Mit csinál Petike? Miért tesz így? Mit csinálnak a többiek? Miért?

Mit tehetnétek ti elsőként a városotokban?

A Biblia is beszél!

A hitoktató elolvashatja a gyerekekkel Szent Pál Rómaiakhoz írt leveléből a 12,1-8-at vagy Péter elsőlevelének rövid szövegét (4,8-10).

6.4. Elmélkedések

6.4.1. Önzetlen

Egy olyan férfi volt, akinek a tekintete mindig másra pihent. Magával soha nem törődött. Egy napon megtudta a borzasztó hírt, hogy unokatestvérének, Keresztelő Jánosnak Heródes Antipasz (annak a fia, aki gyermekkorában meg akarta ölni) levágatta a fejét azért, hogy teljesítse Salome kérését (Mt 14,1-12).

Ez a gaztett annyira befolyásolta Jézust, hogy szükségét érezte annak, hogy "egy félreeső helyre menjen a pusztába" (Mt 14,13).

Máskor beszállt a csónakba, amit a tömeg észrevett és gyalog követték.

Jézus elfelejti saját igényét: hogy pihenjen. Megengedi, hogy kövessék, sőt, meg is szánja őket akkor, amikor öt kenyeret és két halat vesz a kezébe, és ötezer éhes embernek enni ad (Mt 14,13-21).

Gandhi mondása szerint: "Krisztus a legnemesebb példaképe annak, aki csak adni akar és nem kér semmit".

Az életét másoknak szentelte, szenvedélyesen szeretett mindenkit. Egyik alkalommal, amikor ismét annyian vártak rá, hogy még evésre sem maradt ideje, apostolai haza akarták vinni, mert az a hír terjedt el róla, hogy "megzavarodott" (Mk 3,21).

"Jézus azért létezett, hogy felejtessen" - jegyzi meg *Karl Rahner* a német teológus.

Vendégszerető volt a nap minden órájában. Jézus egy jó barát. (Ez a szó, hogy "barát", 22 alkalommal fordul elő az evangéliumban.) Nem zár ki senkit, dicséri az idegeneket is, és összefér velük (Lk 17,18).

Jézus „szerelmes”, mert nincsen más a fejében, mint az Istennek és az embernek a gondolata. Határozottan állítja, hogy azért jött, hogy ő szolgáljon, és ne neki szolgáljanak (Mt 10,45).

Jézus a jóság remekműve volt. Azt is lehet mondani, hogy a testvériség szinte gyökeret ver benne. Ezért mutatott rá mindig a szeretetre. Abban az időben a héber jogtanban a törvények száma igen magas volt, 613 volt belőlük. Jézus leegyszerűsítette egyetlenegyre: "Szeresd Uradat, Istenedet ... Szeresd felebarátodat" (Mt 22,36-40).

Jézusnak mindenkihez volt egy keresetlen, kedves szava: ezért egy érett személyiség volt.

"Csak az én kiterjedése az érettség jele" - írja határozottan az amerikai pszichológus, *Gordon W. Allport*. Tehát egy kiegyensúlyozott személyiség. Egyike a sok lélektani felfedezésnek az, amelyik kimutatta, hogy a szeretet képes a lelki egyensúly visszaállítására. Megkérdezték a pszichoanalízis atyját, *Freudot*, hogy mi a boldogságnak a titka. Ezt válaszolta: "Lieben und arbeiten" - "Szeretni és dolgozni". Pont ugyanezt tette Jézus is. Nagy vagy Jézus! Jellemed világít, mint a Nap. A Nap ad, a Hold elvesz. Erős vagy Uram! Megtanítottál bennünket egy nagy igazságra: a szeretet többet ér, mint az értelem.

Ezt ismerték azok az emberek is, akik nem értek el hozzád, nem ismernek téged. Egyetlen példa a sok közül. *Albert Camus* mondta: "Ha megbíznának, hogy írjak egy 100 oldalas erkölcsstani dolgozatot, 99-et üresen hagynék, az utolsóra ráírnám: csak egyetlen kötelességet ismerek: szeretni. Minden másra azt mondom, hogy nem."

6.4.2. Jézus - A MEGTESTESÜLT HARMÓNIA

Egy napon a farizeusok kénytelenek voltak megállapítani: "Nézzétek, az egész világ követi" (Jn 12,19). Jézus olyan volt, mint egy mágnes, mint aki megigéz (Mt 4,18-22). Miért? Talán ez a helyes válasz: azért, mert Jézusban volt egy egyéni zene, egy szimfonikus "én", benne testesült meg a harmónia.

Szelíd, de nem gyenge. Kitartó, de nem akaratos. Tevékeny, de nem idegeskedő. Elfoglalt, de nem elgondolkozó. Határozott, de ugyanakkor gyengéd, mint a tyúkanyó, amely a csibéit a szárnya alá gyűjti (Mt 23,37). Nyugodt és ívelő. Erős, de édes. Büszke, alázatos és egyszerű. Tele tartalommal és erővel. Könnyed, de bölcs.

A tűz és a könny embere. Az imádság és a tevékenység embere. A kenyér és a halak, a gondolatok embere. Az ég felé tartott, de mégis a földet nézte. Szerette a szót, de gyakorolta a csendet. Maga köré gyűjtötte a gyermekeket, de megostorozta a templomi kereskedőket. Királyi alakja volt, de megmosta tanítványai lábát. Egy zenei én, egy harmonikus Jézus. Gyönyörű panoráma, és ezért szeretetre méltó. Mondjuk ki még határozottabban: szeretetre méltó Jézus.

Giuseppe Ricciotti, mikor befejezete "Jézus élete" c. munkáját, a vége felé ezt írta: "Ma Jézus biztosan sokkal jobban él az emberiség lelkében, mint valaha. Mindenkinek szüksége van rá, vagy azért, hogy szeressék, vagy azért, hogy káromolják, de nem lehetnek meg nélküle ... Egy élő sem él annyira, mint Jézus". Vannak olyan emberek, akik mindent elhagynak érte, de mégis értelmes emberek. Vannak olyan személyek, akik fáradoznak érte, de mégis boldogok. Vannak olyan személyek, akik mindent

elhagynak, de mindent megtalálnak.

Jézus személye egy állandó hívás, mert Jézus nem megközelíthetetlen. Lehetőséges vele barátságot kötni. Igaz, hogy amint már többször mondtuk, egy szűk kapu (Lk 13,24), de mindig nyitott ajtó. Hogy átmegyünk-e rajta, tőlünk függ. Egy dolog biztos, érdemes megpróbálni!

Gandhi egy mondása: "Krisztus a legnagyobb lelki forrás, amelyet ember valaha ismert. Krisztust nem sajátíthatja ki a kereszténység, mert az egész világ tulajdona".

Napjaink filozófusa, *Norberto Bobbio* vallja: "Egy hitetlen számára, mint amilyen én is vagyok, Jézus mindig egy példa lesz, talán a legnagyobb példa, amit a történelem följegyzett. Ő adja a legnagyobb erkölcsi erőt." Ezért sohasem kerül Jézus a történelem lomtárába, és ezért lesz még mindig minden emberben a krisztusi ösztön.

Jézus lenyűgözőnek, igazmondó szépségnek, csodálatos embernek bizonyult. És ha lesz jövőnk, ez lesz a kereszténység jövője. A költő és újságíró, *Alberto Bevilacqua* ezt jobban megvilágítja: "A jövő a keresztényeké. Nemcsak az észbeli előny miatt, hanem másért is. Azért, mert nem lesz más mentség". Ezért Jézus nem egyedül az elmúlt évezredek számára hajnalcsillag, hanem amelyet most kezdtünk el, s ezután is minden évezred számára, ami még következni fog.

Erre a Jézussal való élet nagy kalandjára szeretnélek meghívni benneteket. Tanuljunk Jézustól, s azoktól a hűséges követőitől, akikről 2000 év alatt az Egyház ünnepélyesen nyilatkozott, hogy ők már célba jutottak, ők a mi mennyei példaképeink, a szentek és a boldogok.

6.5. Imádságok

Uram, köszönöm, hogy élhetek.
Köszönöm, hogy szereteted gazdagságát élvezhetem,
a természet szépségét,
a többi emberrel való közösséget,
saját szívem boldogságát,
a te közelségedet, és annak tudatát,
hogy szeretsz és szüntelen áldásoddal gazdagítasz.
(*J Fischer*)

Mindenható Örök Isten,
ki az embert saját hasonlatosságodra teremtetted,
és eleven lelket adtál neki, hogy Téged szeressen
és uralkodjék teremtményeid fölött.
Taníts meg úgy kutatnunk kezed műveit,
hogy a Földet uralmunk alá vethessük,
és hogy eszünk szolgálatodra erősödjék.
Segíts Uram, hogy higgyünk abban,
akit Te az örök élet tudományának hirdetésére küldtél.
Kérjük Tőled mindezt ugyanazon a mi Urunk
Jézus Krisztus nevében. Ámen.

(*James Clark Maxwell*)

Tégy engem békéd eszközévé! Hol gyűlölet van, oda szeretetet vigyek.
Hol neheztelés, békességet, hol széthúzás, egységedet.

Tégy engem békéd eszközévé! A kétkedés helyett hitet vigyek.

A kétségbeesés helyett reményt, a sötétségbe fényedet.

Ó Mester, add, hogy vigasztaljak mást, és ne csak magamnak keressek vigaszt!

Legyek megértő, ne csak megértett, szeressek, ahogy Te szerettél minket!

Tégy engem békéd eszközévé, mert ha megbocsátunk, nyerünk bocsánatot!

Ha adunk, akkor kapunk igazán, és ha meghalunk, kapunk örök életet!

(Szt. Ferenc)

Mennyi Atyám! Hálát adok neked az egészséges pihenésért, amellyel megajándékoztál. Újraébredt lelkem legyen egészen a tiéd! Ezen a napon úgy akarok járni-kelni, mint te: mindenütt jót akarok cselekedni. Minden embert, aki csak találkozik velem, úgy fogadok, mint akit te küldtél hozzám. Ő a testvért lássa bennem, az én szavaimból és tekintetemből pedig a krisztusi szeretet sugározzék reá. Senki se távozzék tőlem anélkül, hogy legalább egy jó szót ne kapott volna. Add, hogy magamat elfelejtsem, és bele tudjam élni magam mások helyzetébe. Add, hogy sohase veszítsem el önuralmam, és ne legyek barátságtalan vagy sértő. Add, hogy mindig megnyerő modorú legyek, és éljen bennem szikrányi humor, hiszen erre oly nagy szükség van a szomorú világban. Végül add meg, hogy mindenkit legalább egy parányit vezessek közelebb szent Fiadhoz a Szűzanya által. Ámen.

(XXIII. János pápa)

A meghallgatott imádság

Megkértem Istent, hogy vegye el a büszkeségemet,
de Ő azt mondta: nem. Azt mondta, hogy a büszkeséget nem Ő veszi el,
hanem nekem kell feladnom azt.

Kértem Istentől, hogy fogyatékos gyermekem legyen egészséges,
de Ő azt mondta: nem. Azt mondta, hogy a lelke egészséges,
a teste csak átmenet.

Kértem Istent, hogy adjon nekem türelmet,
de Ő azt mondta: nem. Azt mondta, hogy a türelem a megpróbáltatás
mellékterméke nem kapni, megszerezni kell.

Kértem Istent, hogy adjon nekem boldogságot,
de Ő azt mondta: nem. Azt mondta, csak áldását adhatja -a boldogság rajtam
múlik.

Kértem Istent, hogy kíméljen meg a fájdalomtól,
de Ő azt mondta: nem. A szenvedés eltávolít a világ dolgaitól és közelebb visz
Hozzá.

Kértem Istent, hogy adjon lelki fejlődést,
de Ő azt mondta: nem. Azt mondta, hogy a fejlődés az én dolgom, de hajlandó
megmetszeni, hogy gyümölcsöt hozzak.

Kértem Istent, hogy segítsen másokat szeretni, úgy, ahogyan Ő szeret engem.
Erre azt felelte: látom már kezded érteni.

Kértem erőt...
És Isten adott nehézségeket, amelyek erőssé tesznek.
Kértem bölcsességet...
És Isten adott problémákat, hogy megoldjam azokat.
Kértem bátorságot,
És Isten adott veszélyeket, hogy legyőzzem azokat.
Kértem adjon szeretetet...
És Isten adott gondterhelt embereket, hogy segítsek rajtuk.
Kértem kegyelmeket...
És Isten adott lehetőségeket.
Semmit sem kaptam, amit akartam.
Megkaptam mindent, amire szükségem volt.
És imáim meghallgatásra leltek.

6.5.1.Bűnbánati keresztút fiataloknak

1. Jézust halálra ítélik

Olyan könnyen ítéelkezzünk mások felett, olyan könnyű véleményt formálni valakiről, anélkül, hogy különösebben törekedtem volna megismerni őt. Olyan könnyű magam körül kialakítani egy kört, akikkel jól elvagyok, és minden többi embert kiszorítani életemből. Pedig azzal, hogy mást nem engedek be magunk közé, éppen halálra ítélem őt. Mert megvonom tőle az élni akarást, megvonom tőle a mi-, az én támogatásomat, hogy élni tudjon. Pilátus, csak egy ember volt a többi közül, mégis egyetlen döntéssel megváltoztathatott volna mindent, de nem tette, mert félt kiállni, félt azt mondani, hogy NEM, -félt önmagától és félt attól, amit mások mondanak.

Vajon a félelemtől, a nyitottság hiányától, a skatulyázásoktól én hányszor ítélem halálra mást? Vajon hányszor tettem kárt mások becsületében, úgy, hogy azokon szórakoztam, akik nem tartoznak a „barátaim” közé? Vajon hányszor öltem így embert?

2. Jézus vállára veszi a keresztet

Ez egy olyan állomás, ahol el kell gondolkozzál azon, hogy mit is jelent ha kerülöd, ami rád vár és ami a tied. Valahányszor kibújsz saját kötelességeid alól, mindig egy kereszttől menekülsz el. De nézz Jézusra és gondolkozz el azon, hogy neki nem lett volna muszáj meghalni, neki nem lett volna muszáj a keresztet vállra venni. De megtette. Azért, mert meg akarta mutatni neked, hogy nem szabad elmenekülnöd attól, amit neked kell megtenned. Sőt! Merj továbblépni. Merj a magad terhei mellett még pluszt vállalni, olyat, amire nem kötelez senki, de meg tudod tenni - szeretetből.

Gondolkodj el, hogy hányszor vétettél a jó elmulasztásával, hányszor vétettél, hogy kibújtál saját kötelességeid elvégzése alól?

3. Jézus először esik el a kereszttel

Hogy meg tud törni az emberi gonoszság egy embert. Súlyos lehetett a kereszt, de még súlyosabb a magára maradottság, a kigúnyolt személyiség. A sok hazugság, a sok becsmélés végül is oda vezetett, hogy Jézusnak teljesen felemésztődött fizikai ereje. Ezért esett el a kereszttel. El sem tudod képzelni, hogy a kis viccelődések a másikkal, néha milyen mély sebet tud ejteni. El sem tudod képzelni, hogy apró hazugságaid, (amit sokszor magad megnyugtatósára hajlamos vagy kegyes hazugságnak nevezni), hova vezethet. És egyszer csak látod, hogy testvéred elesett- de még csak meg sem fordul a fejedben, hogy ezek az aprónak hitt dolgok voltak azok, amelyek elvették erejét, és amelyek miatt elesett.

És mit teszel? Még jobban élcélődsz, még jobban a gúny tárgyává teszed őt. Gondolkozz el, hogy ilyen jellegű magatartásoddal hányszor aláztál meg másokat! Kérj most bocsánatot (ha csak gondolatban is), mert még nem késő. Tedd jóvá, amit tettél!

4. Jézus édesanyjával találkozik

Talán gyerekkorodban fel sem merült benned, hogy másképpen is lehet valamit tenni, mint, ahogy szüleid azt mondták. Most pedig úgy érzed, hogy semmit sem lehet úgy tenni, ahogy ők azt gondolják. Különös állapot ez, de vajon mi változott meg? Semmi. Csak annyi, hogy felnőttél. – Kezdd el a magad úrra lenni. De ettől még nem kell szégyellned szüleidet, nem kell úgy viselkedned, mintha sosem ismerted volna azelőtt őket. Nézd! Jézus 33 éves korában sem szégyellte a találkozást édesanyjával. Átérezte, hogy van a tömegből valaki, egy asszony, aki nem azért sir, mert fuccsba ment egy messiási állom, hanem azért, mert fiát látja szenvedni. Érezte, hogy Ő 33 évesen is az a gyermek maradt anyja számára, akit valamikor Betlehemben megszült, és akit Názáretben felnevelt.

Vajon számodra megmaradt ez a különös kapcsolat édesanyáddal, édesapáddal, vagy már régóta tehernek érzed őket? Ne felejtse! Akkor váltsd igazán felnőtté, ha el tudod fogadni, hogy szüleid, amíg élnek aggódnak érted és szeretnek téged, ha te magad is tudod őket tisztelni és szeretni.

5. Cirenei Simon segít Jézusnak vinni a keresztet

Ki az, aki a nehézséget, a keresztet kívánná mástól? Aki azt mondja, de jó neki, mert keresztje van? Bizony sokkal könnyebb olyan dolgokat megkívánni, amiről úgy gondoljuk, hogy attól boldogabbak leszünk. Amit, úgy érzünk, ha nekünk lenne meg, akkor sokkalta jobb lenne az életünk. Pedig a 10-ik parancs így szól: *Mások tulajdonát ne kívánd!* Cirenei Simon is, ha valamit kívánhatott volna, amit Jézus birtokolt, akkor valószínűleg olyat kért volna, hogy halottakat támaszthasson fel, vagy betegeket gyógyíthasson meg, de talán azzal is megelégedett volna, ha a vizet borrá tudta volna változtatni. De mindezek helyett, csak a keresztjét kaphatta meg. És mi történt? A világon mindenhol ismerik, az ő nevét, mégpedig úgy, hogy ő az egyedüli ember, aki Jézuson segített. Micsoda kitüntetés! Pedig, már akkor megkapta szolgálataiért az ajándékot: boldog lehetett.

Napjainkban gyakran pontosan a fordítottja történik, mert aki másnak a tulajdonát kívánja, boldogság helyett boldogtalan lesz egész élete folyamán.

6. Veronika letörli Jézus arcát

Milyen csodálatraméltó az az asszony, aki látva, hogy Jézustól mindent elvettek, ő adni készült. Látta a megcsúfolt Jézust, látta a kisemmizett Isteni-embert, és nem csak látta, hanem meglátta azt a szerencsétlennek tűnő Jézust, akitől mindent elloptak a gonosz emberek. És ekkor ő volt az, aki adni készült. Nagy bátorság volt tőle, hogy átverte magát a tömegben, de még nagyobb bátorsága volt, hogy adni tudott, úgy, hogy nem is remélt a viszonzásban. De mert, így cselekedett Jézus megjutalmazta -azzal, amit adhatott neki a kisemmizettségében. Testvér! Most Veronika személye hassa át lelkedet, és bánd meg, ha valaha valamit is loptál: úgy tulajdont, mint becsületet.

Tanuld meg tőle az önzetlenséget, tanuld meg, hogy bár nehezebb adni, mint elvenni, mégis nemesebb cselekedett. És meglásd a csodát, te is meg fogod látni Jézus arcát, na nem most, hanem majd valamikor, de nem is zsebkendőbe nyomva, hanem színről-színre.

7. Jézus másodszor esik el a kereszttel

Vannak az életben csúnya esések. Vannak olyan pillanatok, amikor úgy érzed, most mindenki rajtad röhög. Nem baj. Ne legyen baj! Ne érezd fontosnak ilyenkor azt, amit más gondol, vagy mond rólad. Inkább azt érezd fontosnak, amit Isten gondol rólad. Ne az embereket bálványozd, hanem az Istent imád. Fontosak az emberek, fontos, hogy érezd, tartozol valahova, de még fontosabb az Isten. Ne váljanak a kapcsolataid bálvánnyá! Ezt akkor tudod igazából lemérni, hogy mennyire vagy rabja az emberi kapcsolatoknak, ha megtapasztalod Jézussal együtt, hogy milyen leesni, milyen a földön lenni.

Tedd fel a kérdést magadnak, hogy hányszor mulasztottad el, hogy csak az Istennek szolgálj, és ne az embereknek? Hányszor esett meg, hogy az embert imádtad és nem az egyedüli Istent? Mikor az emberi kapcsolataidat imárod, ha leesel, nem tudsz felállni többé, mindaddig, amíg vissza nem térsz az Istenhez. Akkor lesz erőd a felálláshoz, mert tudod, hogy az Ő fia is elesett, és felállt.

8. Jézus szól a síró asszonyokhoz

Különös, hogy amikor az emberi szívek megkeményedni látszottak, az asszonyi szívek annál lágyabbak lettek. De milyen furcsa Jézus rendreutasítása, -nem is vártuk volna tőle ezeket a szavakat: „*Magatokat és fiaitokat sirassátok*”, mintha azt akarná mondani, hogy családjaitokra legyen gondotok. És mennyire igaza van Jézusnak, hiszen a földi életben a legszentebb dolog a család.

Éppen ezért te is tartsd tiszteletbe magad és mások családi életét. Ne kívánd tehát mások házastársát! Csodáld meg szépségét, kedvességét, esetleg bátorságát, vagy erősségét, de ne feledd, a család szent. Te is megtalálod, majd az igazi párodat, ha azt igazán az Istentől kéred, - neked is lehet boldog és szent családi életed. De erre már most kell készülnöd. És ha majd oda kerül a sor, a magad családjával foglald le magad, igyekezz majd házasságodat az Egyház törvényei szerint kötni, igyekezz gyermekeidet katolikus módon nevelni. Akkor majd átadhatod magadat teljesen házastársadnak és gyermekeidnek. Erre akar megtanítani most Jézus.

9. Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Könnyű szemlélni lenni, de vajon milyen lehetett annak, aki már harmadjára is elesik? Ráadásul milyen lehetett úgy elesni, hogy közben tudni azt, hogy ez az esés mások helyett van, és olyanok helyett is, akik nem fogják megbecsülni az ebből az esésből forrászó ajándékot. Gondolkozz el azon kicsit, hogy Jézus a te bűneid súlyától zuhant a porba.

Ha át tudod ezt érezni, nem fogsz zúgolódni, hogy már ismét gyónnod kell, hanem megköszönöd Jézusnak, hogy ilyen szentséget rendelt számodra. Ha át tudod érezni ezt az esést, akkor csekélységnek fogod érezni azt az egyházi parancsot, hogy évente legalább egyszer gyónjál. Ha átérezed ezt, akkor nem lesz nehéz bűnbánatot tartanod. Figyeld csak Őt, és nézd, hogy mit tett. Jézus harmadszor is felállt, neked is fel kell állnod a bűneidből! Jézus tovább ment, neked is tovább kell menned! Jézusnak fontos volt a lelked, legyen neked is az!

10. Jézust megfosztják ruháitól

Szörnyű a lemeztelenített tested látványa annak, akiben van egy kis szemérem. Te tudod Jézusom, hogy nekünk is fáj, hogy téged ilyen helyzetbe sodortunk. Mert tudjuk, hogy ez a mi paráznaságaink miatt történt így. De te tudod, hogy mennyit küzdök fiatalkori szexuális vágyaimmal. Egyszerűen nem találom azok igazi helyét. Te is tudod, hogy igyekszek küzdeni az ilyen jellegű kísértéseim ellen, de azt is tudod, hogy éppen ez az a terület, ahol olyan gyenge vagyok, és ez az a hely, ahol nem kell sokat fűznie a kísértőnek, mert e szörnyű bűn utána bármennyire is bánom azt, ismételt kísértéseibe hamar beleegyezek. Egy film, már ki tud zökkenteni, egy furcsa szó, már elindítja a fantáziámat, mely végeláthatatlan szennyet hoz magával, egy kép, melyet ki tudja mikor és hol láttam, sokszor szinte megfogható valóságban jelenik meg előttem és kísért.

De mit tegyek Uram, ha oly gyöngének érzem magam? Itt ennél az állomásnál értem meg igazából, hogy ezek a vágyaim jók, csak akkor válnak rosszakká, ha rosszul kezelem őket. Lemeztelenített szent tested képe álljon előm minden egyes kísértés alkalmával, hogy mielőtt bűnt követnék el, jusson eszembe az a jó elhatározás, amit most hoztam meg: hogy Téged paráznaságommal megbántani többé nem akarlak!

11. Jézust a keresztre szegezik

Tudom Jézusom, hogy tulajdonképpen az összes bűnöm az, amely a keresztfához szegez Téged, de ennél az állomásnál mégis leginkább azért a számtalan alkalommért kérek bocsánatot Tőled, amikor nevedet, illetve Atyánk nevét hiába vettem. Tudom, hogy neked ez nagyon fontos, hiszen az Atya mindig a második parancsban írtad elő számomra, hogy: *Isten nevét hiába ne vedd!*, de sokszor elég egy csodálkozás, elég egy meglepő dolog, hogy nevedet hiába vegyem. Elég egy dühödt pillanat és máris olyat mondok, amiben ott van a Te, illetve az Atya neve. Sokszor csak egy rossz szokásról van szó, amely már oly úrrá lett rajtam, hogy észre sem veszem. De sajnos néha az is megtörtént, hogy imponálni akartam a társaim előtt és ezért vettem számba a Te, illetve az Atya nevét.

Ezért kérek most bocsánatot, és ezért is ajánlom fel engesztelésül ezt a keresztutat: mindazért a számtalan pillanatért, amikor Isten nevét hiába vettem. Ígérem, hogy amikor ezentúl elmegyek egy feszület előtt, és látom a fára szegezett tested, áldani fogom nevedet. Újbóli és újbóli bocsánatkéréssel fordulok majd feléd, hogy megbocsásd nekem ezt a vétkeket.

12. Jézus meghal a kereszten

Péntek volt, amikor mindez történt. Keresztútadat végigjárva és szenvedésedet átérezve, legszívesebben azt az ígéretet tenném meg, hogy ezentúl minden pénteken bűnbánati napot tartok. Azt ígérném meg, hogy ezentúl minden pénteken valami áldozatot hozok érted, akár az egyházi böjti fegyelmet megtartva, akár valami más számomra fontos dologról lemondva. De miért éppen pénteken haltál meg? -ha mondjuk hétfőn, vagy bármely más napon, akkor talán meg tudnám hozni ezt az áldozatot, de pénteken nehéz, mert éppen a péntek az, amikor egy kicsit hátrahagyva a hét fáradságait ki tudok rúgni a hámból, péntek az, ami a legalkalmasabb a szórakozásra, péntek az, amikor a legjobban el tudok lazulni. Gyenge vagyok ilyen áldozatra. Te is látod, hogy nehezen barátkozom meg a pénteki nappal, illetve a böjti fegyelmek gondolatával. Élet-idegenek érzem.

Uram szeretném valami módon hálámat kifejezni, hogy meghaltál értem a kereszten. De mivel jobb ötletem nincsen, ígérem, hogy ezentúl könnyebb szívvel tartom meg, a böjti fegyelmeket, bocsáss meg, hogy eddig oly könnyen elsiklottam e dolgok fölött. Ugyanakkor köszönöm Neked, hogy megértetted ezt velem.

13. Jézus testét leveszik a keresztről

Jézusom rövid ideig függél a kereszten, de ez volt az a kereszt, amely annyi szenvedést tartogatott számodra, melyen végül is meghaltál. Az értünk vállalt szenvedésbe haltál bele. Most mikor leveszik testedet e keresztről, örökké búcsút mondasz neki. Többet nem kell meghalnod értünk, többet nem kell felvenned kereszted és értünk hordoznod. Mint ahogy szent tested elvált a kereszttől, én is úgy szeretnék elválni a bűntől. Rövid ideig tart fogva, de e rövid idő is éppen az én halálomat jelenti. Mert a bűn nem mást, mint a halált adja. Erőt veszek magamon Uram, és ha kegyelmeddel támogatasz, megtérek hozzád. Mert ahogy téged is emberek szedtek le a halált hozó kereszttől, én magam sem tudok megszabadulni a bűn bilincseitől.

Te vagy aki, elszakítasz attól. Többet én sem akarok meghalni, többet én sem akarok bűnt elkövetni. A bánat övez, amikor keresztútadat járom. Bocsáss meg nekem, és adj erőt a Hozzád téréshez. Szánakozom mindazon, amivel megbántottalak, akár Téged, akár embertársamat. Bocsáss meg, ha vétettem a főparancsolat ellen, amikor nem tudtalak Téged Istenemet teljes szívemből, teljes elmemből és minden erőmből szeretni, és mikor nem tudtam felebarátomat úgy szeretni, mint önmagamat.

14. Jézust sírba teszik

A hosszú megpróbáltatásokkal teli út után, íme sírba helyeznek, hogy megpihenj. Zajos, rohanó világunkban egyre jobban átvesszük apáinktól azt az eszmét, hogy: majd a sírban pihenni fogok. Pedig Uram, te a vásárnapot és ünnepnapokat arra adtad, hogy az ember ezeken a napokon megpihenhessen. Azért adtad, hogy lelki és testi felfrissüléseink legyenek ezek a napok. Azért adtad ezeket a napokat, hogy azokat megszenteljük. Sokszor a péntek illetve a szombat olyan gyorsan kicsúszik a kezeink közül, hogy vásárnap már nem marad idő mindenre. Gyakran alvással telik el a délelőtt, és akkor kimarad a szentmise, gyakran délután

igyekszünk másnapra valamelyest felkészülni, az el nem végzett szellemi munkát (a tanulást), ilyenkor akarjuk megoldani. Rá kell ébrednem, hogy az ünnep igazi eszméje kihalt az én vasárnapjaimból. Néha-néha mikor sikerül elmennem szentmisére, többnyire a templomból kijövet nemhogy feltöltődve érezném magam, hanem üresnek és kietlennek, mert mindezidáig nem éreztem át a vasárnap szellemét.

Nem a gyermekkori hitet kérem vissza uram, csak azt szeretném, ha megtanulhatnám tőled az ünnep igazi értékét. Bocsáss meg nekem, ha eddig helytelenül éltem életem.

6.6. Történetek

6.6.1. A NAGYRAVÁGYÓ KŐFEJTŐ

Egy kőfejtő mindennap felmászott a hegyre egy sziklafal lábáig, amelyből nagy kődarabokat hasított ki és ezeket azután sírkövekké vagy építőkövekké faragta ki. Ismert minden kőfajtát és különböző felhasználási módjukat, és mivel kitűnő mesterember volt, sok és állandó vevővel rendelkezett.

Így a kőfejtő sokáig, boldogan élt, anélkül hogy többet kívánt volna, mint amit az élet nyújtott neki.

A hegy szelleme

Annak a hegynek a belsejében élt egy szellem, aki időről időre megjelent az embereknek, hogy varázslatos hatalmával segítse őket.

A kőfejtő soha nem látta a szellemet, és amikor az emberek beszéltek róla, vállat vont, mert nem akart hinni a létezésében.

Egy nap a kőfejtő elment a környék egy igen gazdag urához, hogy átadjon neki egy márványlapot. Olyan csodálatos dolgokat fedezett fel a gazdag ember palotájában, hogy aznap és a következő éjszakákon nem tudott aludni. Egyszerre csak kínosnak látta munkáját, életét pedig szürkének és szomorúnak.

- Ó, ha gazdag lennék! - dörögte. - Mennyezetes, hímzett, selyemmel ékes, aranyrojtos ágyban aludnék, és milyen boldog lennék!

Egy hang így válaszolt:

- Teljesedjék óhajod. Gazdag leszel, ahogy akarod.

Ezt a hangot hallva a kőfejtő abbahagyta a kalapálást és körülnézett, de senkit sem látott. Azt hitte, hogy valami hallucináció ejtette rabul, összeszedte szerszámaint és hazafelé indult, mert nem volt már kedve dolgozni. De amikor háza elé ért, elvakította valami. A házikó helyén, amelyben mindig lakott, nagyszerű palota emelkedett, tele értékes bútorokkal és pompás ágygal, amely pontosan olyan volt, mint amit annyira megcsodált.

A kőfejtő szabad folyást engedett kitörő örömének. Bement a palotába és megkezdte benne életét, élvezve az azt megtöltő gazdagságot. Hamar elfelejtette addig folytatott fáradtságos életét.

A tűzőnap

A nyár csak nemrég kezdődött és a könyörtelen nap égette a földet. Egy reggel olyan nagy meleg volt, hogy a kőfejtő úgy döntött, a napot palotájában tölti, lehúzott redőnyök mögött. Csak arra szorítkozott, hogy lesve figyelje az utca forgalmát, amikor arra ment egy hordszék: négy szolga emelte kék és arany egyenruhában. A hordszékben egy herceg feküdt elnyúlva. Egy lakáj nyitott napernyőt tartott feje föl~, hogy védje a naptól.

- 0, ha herceg lennék! - sóhajtott a kőfejtő. - Közlekedhetnék hordszéken és selyem napernyő védhetne a naptól! Milyen boldog lennék!

A hegy szelleme újra hallatta hangját:

- Kívánságod teljesülni fog. Herceg leszel!

És a kőfejtőből herceg lett. Hordszéke előtt egy század katona ment, és egy másik század követte: piros és arany egyenruhás lakájok vitték, míg más lakájok a napsugaraktól védtek, feje fölött a selyem napernyőt tartva, amelyre annyira vágyott. Minden leghőbb vágyai szerint történt.

De még most sem volt elégedett.

Körülnézve észrevette, hogy kertje pázsit ja, bár bőségesen öntözték, sárgulni kezdett az égető naptól, és hogy a napernyő ellenére arca mindennap egy kicsit jobban lebarnult ..

Haragra gyúlva felkiáltott:

- A nap erősebb nálam! Ó, ha én lehetnék a nap! A hegy szelleme így felelt:

- Kívánságod teljesülni fog. Te leszel a nap!

Az erősebb

És a kőfejtő vad és lángoló nappá változott. Sugaraival égette a földet és az égboltot. A földön rövid idő alatt minden kiszáradt: a fák és a mezők, a gazdagok és a szegények arca. A kőfejtő élvezte, hogy megmutathatja hatalmát, és gőgje nem ismert határt. A földet pusztító nagy szárazságot szemlélve a legerősebbnek érezte magát.

De amikor egy nagy szürke felhő vonult el előtte, védelmezve a földet, a harag újra elfogta:

- Egy felhő legyőzheti az én sugaramat? Tehát erősebb nálam? Ó, ha felhő lennék, én lennék az erősebb!

A hegy szelleme így felelt:

- Kívánságod teljesülni fog. Te leszel a felhő.

És a kőfejtő a nap és a föld között lebegő felhővé változott. Semlegesítette a nap rettenetes sugarait, és nagy öröme a föld zöldbe és virágokba borult.

Miután ujjongott győz elme fölött, vakon akarta gyakorolni új hatalmát.

Napokon, heteken át ontotta az esőt, kiárasztva a folyókat, elöntve a földeket, elpusztítva a heves árvizektől tönkretett városokat és falvakat. Csak a hegyek, a nagy sziklák maradtak érzéketlenek. A felhő, látva milyen nyugodtak és méltóságteljesek, bosszankodott:

- A szikla tehát erősebb, mint én! O, bárcsak szikla lehetnék!

A hegy szelleme így felelt:

- Kívánságod teljesülni fog. Szikla leszel.

A különös zaj

A kőfejtőből büszke és méltóságteljes szikla lett: megvetette a nap hevét és az eső hevességét.

- Most aztán igazán nagyon erős vagyok - mondta magában elégedetten.

Egy napon azonban különös zajt hallott és lábára nézve meglátott egy kőfejtőt, aki csákányával nekiesett. Eppen abban a percben egy hatalmas kötömb levált és a síkság felé gurult.

A szikla haragra gyúlva felkiáltott - Egy gyenge lény, a föld fia, erősebb nálam! O, miért nem vagyok ember?

A hegy szelleme így válaszolt; - Kívánságod teljesülni fog. Újra ember leszel.

A kőfejtő újra emberré változott. Visszatért régi mesterségéhez. Mindennap felkapaszkodott egy nagy szikla lábához a hegyre, hogy darabkákat fejtsen le róla és kifaragta ezeket. Sírkövet és építőköveket készített belőlük. Aztán elment eladni ezeket a gazdagoknak és a hercegeknek, nem törődve a nappal és az esővel.

Este otthagyta a hegyet és visszatért kunyhójába. Agya kényelmetlen volt és asztala szerény, de a kőfejtő megtanulta, hogy megelégedjen ezzel, és nem gondolt többé arra, hogy más legyen annál, ami.

Megtervezni a jövőt

"Remélem, hogy én elboldogulok" - ez mondássá vált és gyakoriságát talán annak köszönheti, hogy keményen ad hangot kicsinyek és nagyok közös gondolatának.

Ma a jövő valamiféle vakszerencse, fogadás, kockázat. Inkább fenyegető, mint barátságos.

A mai gyermekeknek valóságos kinszenvedés lett az a klasszikus kérdés is, amivel a felnőttek rendszeresen gyötrik őket: "Mit akarsz csinálni, ha nagy leszel?" Még ha rokonszenvesen is teszik fel, a kérdés félelmet és kételyeket támaszt.

Annyi gyermek van, akinek nincs elég önbizalma az életben, míg a tömegtájékoztatók éppen arra törekszik, hogy megtanítsa, nem szabad bízni abban, aki kormányoz minket, a gazdasági rendszerben és így tovább. A jövő kilátása így gyakran ötlepszerű és képzeletszülte elemek tarkítják, amelyek a divatok nyomán változnak.

Ma nem nagyon tanítják a jövő gyakorlatias és építő megtervezését: a gyermekeket meghagyják valamiféle szinte nyomasztó jelenben él. Ebben nem különböznek sok felnőttől, akik elvesztették a távlati tervezés képességét, és beérik azzal, hogy kényelmetlenül élik a mindennapi "gürcölést".

Mindennek az eredménye, hogy sok fiatal egyszerűen "beleveti" magát az életbe, mindazokkal a kockázatokkal, amiket a meggondolatlan magatartás hoz magával.

Egy igazi terv rendelkezik minden szükséges alkotóelemmel: mindenekelőtt egy céllal, egy végponttal, továbbá szakaszos útitervvel, mely saját képességeinkhez szabott.

A beszélgetés a gyermekekkel erről a bonyolult kérdésről kiindulhat egy olyan elbeszélésből is, mint az itt bemutatott.

Kateketikai útmutatás

Az elbeszélés rejtett mondanivalója

A nagyravágyó kőfejtő az az ember, aki elégedetlen magával és saját helyzetével. Ennek a boldogtalanságnak és alapvető keserűségnek a gyökere abban rejlik, hogy nem képes felismerni, ki ő igazában, és milyen adottságokkal rendelkezik már. Egyszóval nem képes igazi és elfogulatlan leltárt készíteni saját életéről. Csak azt nézi, amije nincs. De a maga elé tűzött célok illúziók. Így a legrosszabb utat választja a jövő felé: a csalódásból az illúzióba. Vesztes voltából, nem pedig saját lehetőségeiből indulva ki, a kőfejtő megkezdte a látszatok és külsőségek hasztalan hajszolását. Ez a gépezet, ha egyszer beindították, megállíthatatlanná válik.

Az ember, akinek nincs valódi és megalapozott terve saját életére vonatkozóan, egyszerűen beleveti magát a boldogság hajszolásába, és nincs más mértéke, mint saját élvezete.

Mindaz, amit ily módon elér, majdnem semmi. Általában túl későn jut vissza a kiindulási pontra.

A párbeszéd

Pár kérdéssel meg lehet értetni a gyermekekkel, hogy a valóságban a kőfejtő tapasztalata közös és mindennapi.

Elégedettek vagytok családotokkal? A városrésszel, ahol laktok? Saját testetekkel?

Szerettettek volna más helyen születni? Hol? Miért?

Ha egy varázsló meghallgatná kívánságokat, mit kérnének? Miért?

Szerintetek vannak emberek, akik úgy viselkednek, mint a kőfejtő?

Mi a kőfejtő tévedése?

Van valamilyen tanulság ebben a történetben? Ti hogyan fejeztétek volna be?

A tevékenység

A történet emlékéét tartósabbá lehet tenni, ha minden tanulónak adunk egy követ, amelyre ráírhatja vagy ráfestheti nevét, vagy egy mondást, ami ezekkel a szavakkal kezdődhetne: "En vagyok az erősebb, mert ... "

A Biblia is beszél...

Arról, hogy mennyire szükséges figyelmesen felkészülni a jövőre, Jézus három rövid példabeszédet mondott el: egy balga gazdáról (Lk 12,16-21), egy emberről, aki tornyot akar építeni magának (Lk 14,28-30) és egy királyról, aki hadat üzen egy másik királynak (Lk 14,31-32).

6.6.2. Az önző óriás

Tanítás után a gyermekek mindig megálltak az Óriás kertjében játszani. Nagy terület volt, gyönyörű fákkal és olyan puha pázsittal, mint a legpuhább szőnyeg. A fű között gyönyörű virágok kandikáltak. Volt 12 barackfa is és különösen tavasszal nyújtottak főséges látványt. Olyan szép volt mind, mint egy menyasszonyi fátyol.

A madarak pedig úgy énekeltek, hogy a híres kórusok is lemaradtak mögöttük. A gyermekek is félbeszakították a játékot és gyönyörködtek benne. Ez pedig nagy eseménynek számít.

Elmarad a tavasz

Hosszabb távollét után Óriás visszatért kastélyába. Hét esztendeig volt távol, egy tehetős barátjánál. Teljesen felháborodott, mikor kertjében a játszó gyermekcsereget megpillantotta:

- Mit csináltok itt o kertemben? - kiáltotta felindultan. - A kert az én tulajdonom, egyedül az enyém. Világos! Itt csak én játszhatom!

A kert körül egy nagyon magas falat épített. Ez állt rajta: AZ ÁTHÁGÓKAT MEGBÜNTETEM. Az Óriás tényleg nagyon önző volt.

Ezután szegény gyermekek nem tudtak hol játszani. Egy ideig az utcán kószáltak, ott azonban nagy volt o por és számtalan kiálló kődarab akadályozta őket. Tanítás után vágyakozva sétálgattak a fal körül és emlékeztek o szép időkre, amikor o kertben játszhattak.

Megjött o tavasz. Virágba borult az egész vidék. Élvezet volt o szabadban lenni. Csupán o falon túl, az Óriás kertjében maradt meg o tél. A madarak nem látták o gyermekeket és nem énekeltek, o fák is együtt éreztek velük, nem virágoztak ki. Az egyik virág megpróbálta egyszer, hogy a rétre merészkedett és játszadozni kezdett. Amikor meglátta a feliratot, gyorsan visszavonult. Bánatában elvonult o föld alá, mert sajnálta a gyermekeket.

Egyedül a Fagy és a Hó örvendett a helyzetnek:

- A tavasz megfeledkezett kertünkről, mi nyugodtan maradhatunk tovább. A Hó betakarta o mezőt egy nagy fehér lepellel és o Fagy pedig ezüstszerű palásttal fedett be minden fát. Meghívták az Eszaki Szelet, tartson velük. Ei is jött. Nem csinált mást mint felborogatt minden rendet és o fákat is megtépázta.

- Milyen pompás helyet találtam - mondta a Szél. - Miért ne hívnánk ide Jégesőt is?

Ő is eljött. Több órán át verte o vidéket és o kastély tetején valamennyi cserép összetört.

- Nem értem miért késik már a tavasz - kérdezte Óriás, az ablak mellett ülve. Hiába figyelte a kertet, nem történt még semmi változás, a tél vas foga mindent fogva tartott.

- Reméljük, hogy hamarosan enyhülés áll be.

A tavasz nem érkezett meg, elmaradt a nyár is. A környéken őszre mindenhol beérett a gyümölcs, de nem érett be az Óriás kertjében.

- Nagyon önző - mondotta. Ez a megállapítás nem számított semmit, a tél tovább uralkodott.

Egy apró kisgyermek

Óriás még a reggeli órákban, amikor ágyában lustálkodott gyönyörű zeneszót hallott. Olyan szép volt, s azt hitte, a király zenekara vonul el a kastélya előtt. Pedig csak egy vörösbegy füttyörészett az ablak alatt. Olyan régen nem hallott madárdalt, hogy egy szép zenének vélte. Óriás abbahagyta a sok gondolkozást, a Szél is befejezte munkáját. A nyitott ablakon pedig valami finom illat hatolt be és elterjedt az egész kastélyban.

- Végre itt a tavasz! - Kiugrott az ágyból és szemügyre vette a kastély előtti parkot. Hát mit látott? A gyermekek átbújtak egy résen és felmásztak a fákra. Ezek örömben mind virágba borultak. A madarak ide-oda röpdöstek és vidáman csicseregtek. Még a virágok is kikandikáltak a zöld pázsit alól.

Lenyűgöző látvány volt minden. Csak a kert egyik sarkában volt még tél. A legtávolabbi hely volt ez, ott a kert utolsó szögletében volt egy apró kisgyermek. Olyan kicsike volt, hogy nem érte fel a fák ágait és kétségbeesetten járta körbe azokat. Jég és Hó borított mindent. A fagyos levegőt a Szél is fokozta.

- Ugorj fel! - mondta a fa és jól lengette ágait.:A gyermek azonban nagyon kicsike volt. A látványra Óriás szíve megenyhült.

- Micsoda önző voltam! - mondta. - Értem már, hogy a tavasz miért nem jött még el. Segítek annak a gyermeknek, hogy fel tudjon mászni a fára. Ledöntöm a falakat és a gyermekek jöhetnek játszani ameddig csak akarnak.

Tényleg megbánta tetteit. Szép lassan lépkedett a lépcsőkön lefelé. Óvatosan kinyitotta az ajtót és kiment a kertbe. A gyermekek alig pillantották meg Óriást, eszeveszetten menekülni kezdtek. És mi történt? Visszatért a tél. Egyedül a síró gyermek nem menekült el. Olyan sok könny ült a szemében, hogy nem vette észre Óriás közeledését. Óriás mögéje került. Óvatosan kerges kezeibe vette és fölsegítette a fára. A fa hirtelen virágba borult, a madarak is vidáman énekeltek. A gyermek meg kitárta kezecskéit, átölelte az Óriást és meg is csókolta.

A többi gyermek látta mi történt és vissza futottak. Velük együtt a tavasz is. - Gyerekek! Ez a kert mostantól fogva a tiétek - mondta az Óriás. Egy csákánnyal ledöntötte a nagy falat is.

Amikor a nép elment a kastély előtt csodálkozva látták, hogy az Óriás a gyermekekkel játszik egy olyan parkban, amit eddig még nem is láttak.

- Hová lett a kicsi gyermek ... akit fölsegítettem a fára? - kérdezte az Óriás, mikor a sötét beálltával elköszönt a gyermekektől.

- Nem tudjuk - hangzott a válasz. - Biztosan elment innen.

- Mondjátok meg neki, hogy holnap jöjjön vissza - kérte az Óriás.

A gyermekek válaszoltak Óriás kérésére és megmondták neki, hogy nem tudják hol lakik és addig még soha nem is látták. Óriás nagyon elszomorodott.

Tanítás után mindennap a parkban játszottak a gyermekek. Hiába figyelték az aranyos kisgyermeket mégsem látták. Óriás mindenkivel kedves volt, de nagyon hiányzott neki az ismeretlen kicsike, szerette volna látni.

"Ki mert megsebezni?"

Az idő nem állt meg Óriás felett sem. Megöregedett és legyengült. Nem tudott már játszani a fiatalokkal. Karosszékekben ült, élvezte a nyüzsgő gyermekeket és gyönyörködött a kertjében.

- Rengeteg szép virágom van. Mégis a gyermekek a világ legszebb virágai

- suttogta magában.

Egy szép reggel öltözködés közben kinézett az ablakon. A telet nem gyűlölte többé, mert tudta, hogy tavasz azért késik, mert aludt és a virágok is pihentek. Hirtelen összehúzta szemöldökét. Valamit látott, amiről nem tudta levenni a tekintetét. Csodálatos volt. A kert távoli sarkában volt egy gyönyörűsége fa, tele fehér virágokkal. Ágai aranyból voltak és ezüst gyümölcsöt teremtek. Alatta volt a gyermek, akit Óriás nagyon szeretett. Öröme nem hagyta nyugton, rohant a kertbe a gyermek felé.

Amikor a gyermek mellett volt, arca a méregtől lángolt.

- Ki mert megsebezni? - faggatta az Óriás. - Gyorsan, ki vele! Veszem a kardomat és levágom a fejét.

- Ne bánts senkit - válaszolta a kicsi -, ezek a sebek szeretetből lettek.

- De hát ki vagy te? - kérdezte Óriás. Valami furcsa érzés vett erőt rajta és

letérdelt előtte. A gyermek mosolygott és így válaszolt:

- Egyszer valamikor megengedted, hogy a kertedben játszadozzak. Ma bejöhetsz az enyémbe, a Paradicsomba.

KATEKETIKAI ÚTMUTATÁS

Az elbeszélés rejtett mondanivalója

O André Frossard, korunk francia konvertitája írja:

"Minden konvertita életében van egy találkozás. Elérkezik egy pillanat, teljesen függetlenül a lelki élet intenzitásától, amikor a gondolat átadja helyét a személynek, a gondolat megtestesül. Emmausban a találkozás a kenyértörés pillanatában történt, amiből a tanítványok ráismertek Krisztusra. Egy fényes találkozás, mint az enyém. Lehet, hogy más formát ölt, de mindig megmutatja magát valaki. Az emberi lény felfedezi az isteni személyt. Hogyan győződhet meg róla, hogy az isteni személyről van szó? Ki sugallja neki ezt a nevet?

... Az emberek általában mindent elsötétítenek. Nem szeretnek háttérbe szorulni, nem várják ki, hogy a természet szóljon hozzájuk és a mindenség kinyilvánítsa magát. Mivel nincsen türelmük hallgatni és látni, nem is lehet elvárni, hogy találkozhassanak valakivel.

A hit megtalálásához hallgatásra van szükség ... "

O A Szentlélek formálja az emberi szívet, hogy ráismerjen Istenre. Ő a nagy Sugalló, mint ahogyan a pünkösdi énekben halljuk: "Jöjj, Szentlélek Istenünk, add a mennyből éreznünk fényességed sugarát! Jöjj, szegények Atyja te, bőkezűség Istene, lelkünk fénye hassa át!" (Pünkösdi szekvencia).

Az Isten tavasza a Szentlélek.

A párbeszéd

Hagyjunk időt a gyermekeknek, hogy átgondolják véleményüket az elbeszélésről. A hitoktató segíthet nekik egy pár kérdéssel:

• Milyen embertípus ez az Óriás?

Miért nem engedi a gyermekeket a kertjében játszani?

Miért változtatja meg hirtelen a nézetét?

Mi okozza a változást?

Ki a legkisebb gyermek?

Miről ismer rá az Óriás?

Léteznek az önző Óriáshoz hasonló emberek?

• Betért-e már hozzánk a kicsi gyermek, aki Jézust ábrázolja?

• Jézus megmondja, hogyan kell élni, hogy boldogok legyünk. Fel tudjuk-e ismerni?

A tevékenység

O A hitoktató a gyermekekkel együtt keresse ki a Bibliából azokat a képeket, amelyek Isten Lelkét ábrázolják és rajzolják le.

O A hitoktató a gyermekek kezébe adhatja Szent Ferenc imáját és átbeszélheti velük: "Istenem, tégy engem a békeesség eszközévé, hogy a szeretet melegét árásszam ott, ahol a gyűlölet pusztít ... ".

A Biblia is beszél...

O Az Apostolok Cselekedeteiben a 9. fejezet leírja Saul megtérését, aki egy zárkózott, türelmetlen, fanatikus ember volt. Találkozott Jézussal és Pál lett belőle, a kiváló apostol. Szeme akkor nyílt meg az igazságra, amikor Ananiás a Szentlelket hívta (ApCsel 9,17)

6.7. Játékok

1. Tolvajlépés(168.o)	7. El a labdákkal(35.o)
2. Halálvölgye(164.o)	8. Kinél van a labda?(39.o)
3. Pókfoci(12.o)	9. Töröküléses(46.o)
4. Légyfogó(14.o)	10. Szabadítófogó(119.o)
5. Vaklabda(22.o)	11. Egy lélegzetre (156.o)
6. Erődítmény(32.o)	12. Gyümölcsvásár(186.o)

13. Fapofa

(2 tucat)

Vidám címét onnan kapta a játék, hogy legfontosabb benne a komolyság megőrzése, nevetni pedig szigorúan tilos. Meg fogjátok látni, hogy ez a könnyűnek tűnő dolog bizony igen nehezen megvalósítható egyes helyzetekben.

Alljatok fel egymással szemben két sorban, úgy , hogy a két csapat között egy egy méter széles utca alakuljon ki. Az utca két végén állnak a "fapofák", egy-egy mind a két csapatból. Meghajlással üdvözlík egymást (Teljes komolyság!), majd udvariasan invitálják egymást: "Fáradjon ide!". Ezután lassan elindulnak egymás felé mindvégig farkasszemet nézve, középen találkoznak, majd határozottan továbbhaladnak. El kell érniük az utca másik végét nevetés nélkül.

A sorban állók feladata, hogy az ellenséges csapat "fapofáját" nevetésre ingereljék. A cél érdekében minden módszer megengedett, kivéve a csikizést és mindenféle érintést. Ha valamelyikük elneveti magát, átáll az ellenséges csapatba, és a sor végéről újabb próbálkozók indulhatnak. Addig játszhatunk, míg az egyik csapat teljesen el nem fogy - ha bírjuk addig szusszal, illetve vigyorral.

14. Lágý tojás játék

Három perc alatt fő meg a lágý tojás. Tudsz-e ennyi ideig egyfolytában beszélni, világosan, érthetően - a váratlanul kapott témáról?

A társaság minden egyes tagja kap egy cédulát. a cédulára felír egy olyan témát, amiről hajlandó volna beszélni egy lágý tojás főzésnyi ideig, s odajegyzi a monogramját.

Nem biztos, sőt nem is valószínű, hogy a játékosok arról fognak előadást tartani, amit megadtak témának. Mert a cédulákat összegyűjtik és összekeverik, és kiosztják egymást között.

Aki elsőnek húz cédulát, három percig gondolkozhat. A második akkor húz, amikor az első beszélni kezd és így tovább.

A témák tisztességes, komoly előadás címek legyenek. Nem ajánlatos nagyon nyakatekert, képtelen címet írni, mert a cédulát kihúzó játékosnak, lágý tojás előadása sikeres megtartása után, joga van azt mondani : halljuk a szakértőt is. Akkor a kérdező is köteles megtartani az előadást.

15. Történet, előre gyártott elemekből

Minden játékos kap egy cédulát és ráír egy főnevet. Bármilyen főnév lehet, személynév, tárgy vagy elvont fogalom, történelmi alak vagy személyes ismerős, földrajzi név, növény vagy állat - ki-ki megfuttatathatja a fantáziáját, hogy minél különlegesebb főnevet írjon föl. A játékvezető összegyűjti a cédulákat, összekeveri, és a véletlenül kialakult sorrendben lediktálja minden játékosnak.

A résztvevők most csöndben elmélyedve munkához látnak. az a feladat, hogy a megadott szavak ebben a sorrendben felhasználva épkezláb történetet írjanak, minél rövidebb idő alatt. Vannak mesélős játékok, amelyekben éppen az a cél, hogy a történet minél kanyargósabb, tarkább legyen, Itt azonban a sokféle szóból talpraesett, egységes történetet kell alakítani.

Aki megírta, beadja a kéziratot a játékvezetőnek. Mikor mindenki készen van, következik a felolvasás és a zsűrizés. Ha a társaságnak kedve van hozzá, megállapíthatják a pontos sorrendet, beleszámítva azt is, hogy a művek milyen sorrendben készültek el.

16. Távirat

Kiolvasunk egy távirászt. A többiek leülnek, papírt, ceruzát vesznek elő.

A távirász mond egy olyan szót, amelyben tíznél kevesebb betű van.

A játékosok felírják a szót, s úgy fogalmazzák meg a távirat szövegét, hogy minden szava sorban a mondott szó betűivel kezdődjön.

Például ezt a szót adta meg a távirász: körte.

Akkor ilyen táviratot lehet fabrikálni pl.: "Kérlek, öltöztess rendesen Tibort! - Elemér."

Aki hamarabb kész a távirattal, elkiáltja magát: "Kész!" A többieknek abba kell hagyniuk az írást. A távirász összeszedi a táviratokat, s értékeli, ellenőrzi: az győz, aki hamarabb és jól táviratozott. A következő játékban ő lesz a távirász.

17. Adj, király, katonát!

A játékosok két egyenlő pártra oszlanak. A két legerősebb, legügyesebb gyerek válogassa össze a két csoportot.

Egymástól húsz méterre állnak föl, két sorban, egymásnak szembefordulva. A sorban állók erősen megfogják egymás kezét.

Az egyik sorból kiválik egy játékos, s közeledik az ellenfél sorához. A következő párbeszédet folytatja az ellenséges csapat vezetőjével:

- Adj, király, katonát!
- Nem adok!
- Ha nem adsz, szakítok!
- Szakíts, ha tudsz!

Erre nekiszalad az összekapaszkodott sornak, lehetőleg olyan helyen, ahol két gyöngébb legény fogott kezét. Ha sikerül a láncot elszakítania, magával viszi azt a két játékost, akiknél a lánc elszakadt. Ha nem sikerül a szakítás, ha fönnakad az összekapcsolt kezek, akkor ő is ott marad fogolynak.

A foglyok az egyik játékmód szerint nem állnak be a foglyul ejtők láncába. Így a játék rangsorolás jellegű: ki marad benn tovább.

Játszhatjuk úgy is, hogy az elfogottak beállnak teljes jogú játékosnak. Ilyenkor azonban a lánc elszakítója nemcsak két foglyot ejt, hanem mindazokat magával viszi, akik leszakadtak a lánc nagyobbik feléről. Ha pontosan középpütt szakít, az ellenfél sorának felét magával viszi. Ha így játszunk, akkor már a felállásnál vigyázni kell: az erősebbek kerüljenek középre, a gyengébbek a sor két szélére.

18. Számháború

Szabadban, változatos terepen játszunk, legyen fa, bokor, patak, egyszóval sok olyasmi, amire fel lehet mászni, ami mögött el lehet bújni.

Két egyenlő létszámú csapatot alakítunk. A két csoport főhadiszállást választ vagy sorsol, de elég csak a terepet kijelölni, mert a főhadiszállást rejtve is fel lehet építeni.

A számháború előtt a két csapat kapitánya megegyezik abban, hogy milyen nagyságú papírra hány jegyű számokat írnak (legjobb, ha minden csapatnak saját színe van!), megegyeznek, hogy melyik lesz a támadó, melyik a védő megegyeznek, hogy mikor és hány foglyot lehet kicserélni (pl. fehér zászlós parlamenterek kérhetik a fogolycserét), megegyeznek, hogy lehet-e - s hogyan - rejteni a számokat (lehetőleg ne szabadjon eltakarni, de egymás homlokát összenyomni lehet, vagy a földre hasalni, vagy fatörzshöz nyomni a fejet.).

Megegyeznek egy jelben (fütyi, trombita stb.), amelyre majd megkezdődik a háború. Azután a csapatok elvonulnak, felrakják a számokat, a kapitányok haditervet kovácsolnak, őrszemeket állítanak, kémeket küldenek ki, felosztják a sereget támadókra és tartalékra, ravasz csapdákat állítanak (pl. becsalogatják az ellenséget egy megerősített területre, s ott leolvassák), és a felhangzó jelre megkezdődik a csata. Megegyezhetünk, hogy mikor győz valamelyik csapat, pl. ha elrabolják a zászlót, vagy foglyul ejtik a kapitányt, vagy ha a csapat felét foglyul ejtették, vagy ha elfoglalták egymás várát.

Jó sokáig lehet játszani, ebédszünettel, pihenőkkel, csalni azonban nem szabad, mert akkor nem lesz jó a játék. Akit leolvasnak, habozás nélkül adja meg magát! A fogolycserére is lehet alkudozni, pl. a kapitányért két foglyot kérni, vagy ha jól állunk, nem cserélünk foglyot stb. Csak játék előtt mindenben meg kell egyezni! Nem árt, ha vannak megfigyelők, játékvezetők, akik semlegesek és igazságosak!

19. Halászbójáték

A játékosok számához képest megfelelő nagyságú játszóteret határolunk el. Két fiú a halász, a többi a hal. A két halász erősen összefogódzva fut a játéktéren szétszórva elhelyezkedett halak közé s igyekszik közülük egyet bekerítéssel elfogni. Akit elfogtak, szintén halász lesz s most hármashoz futnak zsákmány után, egyszerre esetleg már 2-3 halat is tudnak hálójukba keríteni! A halászok száma mindig nő, a halak helyzete mindig nehezebb! A halászok láncának elszakadnia nem szabad, a játéktérrel kifutni tilos! A legügyesebb (legutolsónak maradt) két hal lesz a következő játék kezdetén a két halász.

Ha túl nagy a háló, két vagy akár több részre is válhatnak. Játshatjuk láncfogóként is, ilyenkor nem kell bekeríteni, elég ha lánc valamelyik tagja megérint valakit.

20. Kukac

Roppant mulatságos játék. Két deszkát párhuzamosan leteszünk a földre, ahányan ráférnek (nem túl szorosan) mind ráállnak. Két segítő erősebb spárgával a lábukat hozzákötik a deszkához. Ha mindenki megvan kezdődhet a gyakorlás, mert ezekkel a talpakkal nem olyan könnyű közlekedni. Jó ha az első adja az ütemet.

Már a gyakorlás is nagy élmény, a kukacok futóversenye még nagyobb. A verseny megrendezhetjük előre és hátramenetben is.

21. Bizalomjáték-K

Egy ember beáll a körbe, és becsukott szemmel dölöngél. A lényeg, hogy megbízzon a többiekben, hogy azok elkapják.

15 évesek illetve idősebbek. A bentlévőnél a bizalom számít a többiek iránt, a kintlévőknél az odafigyelés.

Idő: emberenként kb. 3-4 perc

22. Bizalomkapu-K

Egy ember kimegy, a bentiek megállapodnak abban, hogy ki lesz a két kapu. Ezután bejőhet a kiküldött ember. A „kapuknak” bizalmat sugározva kell hívogatni a bejövőt, akinek ki kell találnia a tekintetekből, hogy kik a kapuk. Azok között ki tud menni, a többiek viszont bezáródnak előtte. Háromszor lehet próbálkozni. (a többieknek elutasítóan kell nézni)

Felsősök, illetve idősebbek. Fontos a tudatos arcimimika, hogy tudjanak bánni az arckifejezésükkel, a szemükkel. Tudjanak bizalmat, illetve bizalmatlanságot (távolságtartást) sugározni. A bent levőnek pedig figyelmesnek kell lennie, és az érzéseire hallgatni.

Idő: kb. 3-4 perc emberenként

23. Bemutató párban-I

Párban bemutatkozni egymásnak, s mindkettő a másik nevében mutatkozik be, és mondja el, hogy mit tudott meg róla. (időkorlátozás)

Bármely korosztály. Jó szituációs jellegű játék, egyben ismerkedni lehet, és más szemével nézni a közösséget. Az adott embert jobban meg lehet ismerni, adva van egy kapocs a közösségben.

Idő: 20 ember esetén kb. 30 perc

24. Párkeresés dallamra-Ö

Dúdolgat egy dallamot, csukd be a szemed, és keress párt úgy, hogy csak a „füledre hallgatsz”. Amelyik dallam megtetszik, „az” legyen a párod.

25. Kidobó-M

Szabad téren mindenki szaladgál, egy embernél van labda. Azt neki dobja valakinek, ha eltalálta, akkor az kiesett. Aki megfogja a labdát, az lesz a dobó. Lehet nehezíteni úgy, hogy több dobó legyen.

Általános iskolások, illetve idősebbek. Labdás ügyességi játék.

Hely: tágas tér – tornaterem, vagy a szabadban

Idő: 10-14 perc

Eszköz: gumilabdák

26. Activity-L,Sz

A társasjáték szabályai szerint, az ellenfél csapata által kitalált szót kell elmutogatni, lerajzolni, illetve körülírni. Csapatokra osztva kell játszani. Játéktáblát lehet készíteni is.

Bármely korosztállyal játszhatjuk, koruknak megfelelő szavakkal.

Idő: kb. fél óra

Eszköz: papír, toll

27. Indián foci – M

Nagy terpeszben körbe kell állni. Mindenki lehajol, és a bent levő labdát át kell ütni valakinek a lába között. Csak kézzel lehet védekezni, a térdnek végig nyújtva kell lennie. Akinek átmegy a labda a lába között, az kiesik. Az utolsó két ember a győztes.

Felsősökkel, illetve nagyobbakkal érdemes játszani.

Idő: kb. 15 perc

Eszköz: labda (lehetőleg gumi)

28. Szerepjáték-reklámot csinálni – K

A játékosokat csapatokra osztjuk, majd minden csapat kap egy-egy általunk kitalált reklámozandó tárgyat: pl: atommeghajtású krumplihámzó. Ezután minden csapat kap 10 percet, hogy készítsen egy reklámanyagot: kiknek ajánlja, mire lehet használni, miből készült, stb. Ezután ezeket elő lehet adni.

Ez is jó tábortúzi program, megnevelteti a résztvevőket.

Idő: kb. 30 perc

Eszköz: kitalált tárgyak, papír, toll

A játék neve melletti betűk:

D: drámapedagógiai játékok

I: ismerkedős

K: kommunikációs

L: logikai

M: mozgató, szaladgálós

Ö: önismereti

Ü: ügyességi

29. Akadályverseny feladatai

„A” hangot adni-A

Egyenként, egyfolytában, minél hosszabb ideig, az időt mérni. Amikor az egyik abbahagyja, előtte jelez, és már kezdi is a következő.

Vakvezetés-A

Párban állni, az egyik vak (bekötve a szeme), a másiknak végig kell vezetni őt egy akadálypályán.

Vízhordás-A

Vizet kell hordani egy kis pohár segítségével egy lavórba, megadott pályán.

Lovas ügyességi-A

Lovas párba rendeződni, s így tobozokat dobálni egy vödörbe (a játékvezető szaladgál a vödörrel)

Minél kevesebb láb-A

Minél kevesebb végtaggal, minél kevesebb idő alatt megtenni egy távot az egész csapatnak együtt. Számít az idő és a lent levő végtagok száma is.

Meseírás-A

Mesét, történetet alkotni megadott szavak segítségével.

Bibliai idézet megtalálása-A

Bibliai idézeteket kitalálni, hogy honnan valók.

Ikonkészítés-A

Ikont kell készíteni a természetben megtalálható dolgokból

Összekötött láb-A

Egyenként, majd a csapatnak együtt (összekötött lábbal) végigmenni egy akadálypályán

7. Útvonalak

7.1. A füzéri várhoz

Útvonalvázlat

Zempléni-hegység

térkép

Útvonal megjelenítése térképen:

Útvonal letöltése GPS-be

Útvonal tárolása

Új útvonal két végpont megadásával

(SVG-megjelenítő szükséges)

Itiner

A táblázat első oszlopában a + jel kattintására térkép-vázlat jelenik meg a szakasz kezdetének környékéről.

A térkép-vázlatot haladási irányba forgattuk, az útvonal szakaszait sárgával emeltük ki, a csomópontot piros kör jelzi.

A legutolsó szakasz alatti sorban az érkezési pont környéke látható. A távolság- és magasságadatok méterben értendők.

térkép-vázlat	jelzés	burkolat	szélesség	járhatóság	hossz	emelkedés	süllyedés	idő
	K+	rossz aszfalt	országut	A	166	0	2	2'
	K+	aszfalt	keskeny műút	A	52	4	0	1'
	K+	középen füves	szekérút	B	164	18	0	3'
	K+	föld	turistaút	B	505	70	0	11'
	K+	középen füves	szekérút	B	628	9	18	9'
	K+	föld	turistaút	B	323	0	22	4'
	K+	középen füves	szekérút	B	263	7	0	4'
	KL	föld	turistaút	B	475	75	1	10'
	P	föld	turistaút	B	383	46	12	7'
	összesen				2 959 m	233 m	57 m	54'

7.2. Füzer-Hollóháza

Útvonalvázlat

Útvonal megjelenítése térképen:

Zempléni-hegység

térkép

(SVG-megjelenítő szükséges)

Útvonal letöltése GPS-be

Útvonal tárolása

Új útvonal két végpont megadásával

Itiner

A táblázat első oszlopában a + jel kattintására térkép-vázlat jelenik meg a szakasz kezdetének környékéről.

A térkép-vázlatot haladási irányba forgattuk, az útvonal szakaszait sárgával emeltük ki, a csomópontot piros kör jelzi.

A legutolsó szakasz alatti sorban az érkezési pont környéke látható. A távolság- és magasságadatok méterben értendők.

térkép-vázlat	jelzés	burkolat	szélesség	járhatóság	hossz	emelkedés	süllyedés	idő
	K+	rossz aszfalt	országút	A	166	0	2	2'
	K+	aszfalt	keskeny műút	A	52	4	0	1'
	K+	középen füves	szekérút	B	164	18	0	3'
	K+	föld	turistaút	B	505	70	0	11'
	K+	középen füves	szekérút	B	628	9	18	9'
	K+	föld	turistaút	B	323	0	22	4'
	K+	középen füves	szekérút	B	263	7	0	4'
	K+				538	0	23	7'
	K+				68	0	4	0'
	P				4084	86	154	62'
	összesen				6 791 m	199 m	227 m	1:47'

7.3. Füzér – Pusztafalu - Bába-hegy - Korom tető – Füzérradvány – Pálháza vá. (Kormos bába tanösvény)

Túránkat Füzér központjából (buszmegálló, büfé), a r. k. templomtól kelet felé, a K + jelzéssel kezdjük - a Várhegyet a 2. túra szerint ejtjük útba. A Rákóczi utcán hagyjuk el a települést. A tágas; nyitott területen a Várhegy nyergéből becsatlakozik a KL.

gyalogútja, a K + irány tartva, a sziklacsúcsot koronázó füzéri vár lebilincselő látványával vezet tovább. Alattunk a Hegyköz rétjei, legelői, megművelt parcellái húzódnak dél felé. Elérjük a tölgyes (feljebb fenyves) sarkát, a földutat a balra, sűrűjébe tartó gyalogútra váltjuk. Benőtt sziklafal alatt jutunk át az erdősarok túloldalára. Balra, kis völgytekő (villanyvezeték) hosszúkás rétje és a tölgyes szélén, az Ör-hegy lába alatt emelkedünk fel egy ligetes nyeregbe. Rövidesen átvágunk egy benőtt szakaszon (balra letérési lehetőség a Mejeszke sziklás oldalkúpja érintésével a Senyánszki-rétre, a KO jelzésbe), majd a pusztafalui ligetes rétek felett ereszkedünk. Balra a Mejeszke sziklás kúpja magasodik. Jobbra törik a légvezeték - gyalogösvényünk követi. Hangulatos, gyepes aljú gyümölcsliget mellett jutunk le Pusztafalu főútvárára, a kopjafás temető sarkához - jobbra Falumúzeum, buszmegálló

- a K + balra az Öreg Bence Turistaházhoz vezet.

A turistaház előtt áll a Bába-hegy és a Korom-tető természeti, valamint Füzérradvány kultúrtörténeti látnivalóit bemutató "Kormos bába" tanösvény indítótáblája. A KA., majd K+ jelzésű, 13 km hosszú Pusztafalu - Bába-hegy - 200 éves tölgy - Korom-tető - Füzérradvány- Pálháza vá. alapútvonalon 13 tájékoztató tábla hívja fel a figyelmet a látnivalókra. A 200 éves tölgy - Füzérkajata - Pusztafalu közötti, K + jelzésű, 2 érdekességet érintő útszakasz az ún. Pusztafalui körút (össz. 11 km) teljesítését teszi lehetővé. A tanösvény kezelője a Holocén Természetvédelmi Egyesület (3525 Miskolc, Kossuth u. 13., Tel.: 461508-944; e-mail: holocen@holocen.hu • honlap: www.holocen.hu). A kirándulásvezető füzetét a települések polgármesteri hivatalaiban, a pusztafalui Falumúzeumban, az Öreg Bence Turistaházban, a sátoraljaiúj helyi és a sárospataki Tourinform-irodáknál és a szálláshelyeken lehet megvásárolni.

Túránkat a "Kormos - Bába" tanösvény "alapútvonalán", a KL> jelzésen a település főútján folytassuk. (A balra kiágazó KO az Ör-hegy északi lába alatt, a Senyánszki-rét érintésével felvezet a Szántó-hegy északnyugati nyergébe, a kéktúrába - balra 1. túra Füzérbe.) A lelkési hivatal (Szádeczky család emléktáblája) és a templom között elhaladva érjük el a buszfordulót (vegyesbolt). Észak felé 400 m kitérő az egykor forrásvízre épített medence, a "parasztfürdő" maradványa. Felette a Sólóyom-kő - Tolvaj-hegy zord, sziklás vonulata (fokozottan védett terület) magasodik. Pusztafalut a főúton kelet felé emelkedve, néhány öreg ház mellett hagyjuk el, felérünk a Tolvaj-hegy - Hársas-hegy "hágójába".

Körbetekintve festői hegykoszorúban gyönyörködhetünk. Északnyugatra a Sólóyom-kő - Tolvaj-hegy bérce emelkedik, nyugatra a Nagy-Milictől az Ör-hegyig ereszkedő hullámos vonulat húzódik. Délkelet felé a Hársas-hegy - Bába-hegy hatalmas tömbje fogja közre a település katlanját. Északkelet felé a közeli ország határon túl Szlovákiába, a Ronyva medencéjére látunk. A nyereg Trianon előtt fontos átjáró volt az Izra-tó (lásd a közlekedést ism. fejezet) - Szalánc felé, s talán hamarosan újra használhatjuk az északnak tartó régi kocsit utat. A KL> jobbra, délkelet felé fordít. Enyhén emelkedő földúton

Uobbra telepített fenyves) érünk fel egy nyitott nyeregbe, ahonnan a hegység középső tömegére nyílik szép kilátás. Derékszögben (!) balra fordulunk, egy dombhát tetején, művelt és parlagterületek között megcélizzuk az erdőszélt. Kőszórással javított dózerúton, fenyvesben, majd vegyeserdőben emelkedünk. A második hajtókanyar után balra szekérútra, majd jobbra, öreg bükkök közé, a sziklás, kőmezős hegyoldal keskeny ösvényére váltunk. A törmeléktakaró jégkori formakincs, mely a Bába-hegy felső peremén végigvonul, 6-7 m magas, krioplanációs eredetű (ism. Pengő-kőnél - 1. túra) sziklafalának aprózódásából származik. Fárasztó kaptatón jutunk fel a Hársas-hegy és a Bába-hegy nyergébe, ahol jobbra térünk. A bükköst a vékony talajtakarót, szárazságot jól tűrő tölgyes (termőréteg-megtartó "véderdő") váltja. Erős emelkedőn, kőves gerincösvényen kapaszkodunk fel a Bába-hegy sziklafalperemének legmagasabb (kilátó) pontjára.

A sziklás orról a teljes Milic-hegycsoport belátható, nagyszerű látványt nyújt a füzéri vár. Délnyugatra a Hegyköz felső medencéje, alattunk Pusztafalu katlanja dombortérképként tárja elénk a falvak és a sűrű erdők alatt meghúzódó legelők, kisparcellás szántók, kaszálók s mezsgyéik, patakparti ligetek nyugalmat árasztó, a természeti adottságokhoz alkalmazkodó hagyod mányos rendjét.

A lejtőssé váló ösvény balra tartva egy szekérútra, egy kis oldalkúp horpadásába kanyarodik. Gyertyánosban, majd fiatal bükkösben érünk le egy völgyfőbe (balra *vadászlak*). A szemből érkező dózerúton élesen jobbra térünk, tölgyesben oldalazunk le egy "Y" alakú útelágazásba. Előtte jobbra *kőzetfeltárás* - alsó részén zöldesszürke agyag, közepén sárgás tufit, felül fehér portufa - tanulmányozható. A **KA** balra, ösvényre, egy kis völgyecske tölgyesébe ereszkedve, lejjebb néhány szál bükk között folytatódik. Leérünk a vissza kanyarodó dózerútra, balra - majd elágazásában irányt tartva - hamarosan a Fövenyes-kút lágy vizű (kevés ásványi anyagot tartalmazó), favályúban csörgedező forrásához jutunk. Könnyű lejtőn, bükkösben

1 km séta az elapadt Mester András-forrás *pihenője*. A jelzés jobbra, a vizmasása melletti ösvényen (f), felcseperedett bükk-sarjerdőben vezet tovább. Már szekérúton érünk le egy keresztben futó széles földútra, amelyen a K + halad. *Ezen jobbra az Erzsébettanya mellett Füzérkajátára (buszfordulójához KD), tovább a Paphegyen át (beerdősülő kaszálórét), a bogolyi homokbánya-feltárás érintésével Pusztafatuba* (a "pusztafalui körutat" teljesítve) juthatunk vissza. Túránkat a K + jelzésen balra, a bükkös-gyertyánosban álló 200 éves tölgy *hagyásfa* mellett folytassuk. Az 5,5 m törzskerülelű matuzsálem a korábbi erdőállomány hírmondója, ahagyásfák makktermését új tölgyerdők telepítésekor hasznosítják. Az avaros gyalogút délkeletnek fordulva sarjerdő és gyönyörű, helyenként mohásaljú szálbükkösben emelkedik. Egy irtás fiatalosánál jobbra, szekérútra térve átlendülünk a Farkas-kaparó bérchátán. *Figyelem!* A rövid lejtő után a **K+** egy visszaerdősülő, bozotos tisztásnál balra térve nekivág a Korom-tető szálbükkös meredélyének. A hegyet kovás oldatok átjárta üledékes kőzetek alkotják, törmeléke kövein *ősmaradványokra*, főként nád- és sáslenyomatokra lelhelünk. Gyönyörű avaros bükkösbe érünk. Különösen az út baloldalán *felszíni berogyásokat*, töbörre emlékeztető mélyedéseket láthatunk, melyek a hegyen zajló mélyművelésű nemesagyag-bányászat következtében keletkeztek. Felérünk a Korom-tető lapos bérchátára - a túloldalra egy igen mély berogyás katlanja -, a csúcsról jövő szekérúton jobbra indulunk. A gerinc keleti peremén fenyves felett, tölgyesben tartjuk a szintet, majd jobbra lekanyargunk a hegytető egyik réges-régi berogyásához, vizenyős, mocsaras teknőjéhez, a Kis-Büdös-tóhoz. *Figyelem!* Hamarosan balra, egy "észrevehetetlen" ösvényre tér a jelzés! A Bánya-oldal sűrűjében ereszkedünk - érintünk egy romos épületet -, leérünk egy széles szekérútra. Felhagyott nemesagyagbánya, a *Hármas-bánya* közelében állunk.

A Korom-hegy gyomrában rejtőző illites nemesagyagot 1820-ban, aranykutatás közben fedezték fel. Az illit (kaolin) fehér színű, magas káliumtartalmú agyagásvány, a kerámiaipar fontos alapanyaga. A Bánya-oldalban az egykori *Hármas-bánya* és *Zsiros-bánya* járatait berobbantották, csupán meddők láthatóak. A Korom-tető déli lábánál 1971-ben megnyitott *András-táró* hazánk egyetlen illites nemesagyagbányájaként jelenleg is működik. *Megtekinthetőségéről Miskolci József üzemvezetőnél (Tel.: 47/370-074) lehet érdeklődni.*

Balra, felfelé indulunk, majd újra szűk ösvényen, köves vegyeserdőben bukácsolunk. A balra fellünő komor, 10 m magas sziklafal egy elfeledett *malomkőbánya* köfajtője - a karom-hegyi horzsaköves roilit ártufa (lásd *megyer-hegyi malomkőbánya* - 3. túra) hasznosítására létesült. A környéken helyenként félig kész malomköveket is találhatunk. Hatalmas bükkök, szikladarabok között, nehezen járható, kötőrmelékes csapáson jutunk

le az *András-táró* hegyoldali szállítóútajára. Ezen jobbra kiérünk a Karom-hegyről (*átjátszótorony*) érkező bitumenútra. Jó 1 km-es tölgyerdei, lejtős kanyargás után balra megpillantjuk a *füzérradványi kastélypark* festői, ligetes facsoportokkal övezett tisztását. A műútrólletérve a rét szélén, egy széles dombháton sétálunk le a Károlyi-kastélyhoz (lásd *Füzérradvány településism.*). A főbejáraton kilépve jobbra térünk, riolittufába vájt *pincék* előtt érünk ki a *Petőfi utcába* (balra a *r. k. templom*). Jobbra, egy *horzsaköves riolit ártufa feltárás* mellett jutunk be Füzérradvány központjába (*buszmegálló*). Érdeemes az észak felé nyíló *Fő utca* pincesorát, beépítettségét is megtekinteni. A települést a *ref. templom* és a *temető* alatt délnyugat felé, a *Kossuth utcán* hagyjuk el. Fasoros országút vezet be Pál háza főútajára (*Dózsa Gy. u.*). Jobbra találjuk a *Tölgyfa vendéglőt*, balra (*g. k. templom, buszmegálló, kultúrház*) pedig a K +, s a *tanösvény* vég pontján a *kemencepataki* kisvonat állomását (lásd "*A Pálháza - Kőkapu - Rostalló erdei kisvasút*" c. fejezet).

7.4. A Nagy-Milicre

útvonalvázlat

Útvonal megjelenítése térképen:

Zempléni-hegység

térkép

(SVG-megjelenítő szükséges)

Itiner

A táblázat első oszlopában a + jel kattintására térkép-vázlat jelenik meg a szakasz kezdetének környékéről.

A térkép-vázlatot haladási irányba forgattuk, az útvonal szakaszait sárgával emeltük ki, a csomópontot piros kör jelzi.

A legutolsó szakasz alatti sorban az érkezési pont környéke látható. A távolság- és magasságadatok méterben értendők.

térkép-vázlat	jelzés	burkolat	szélesség	járhatóság	hossz	emelkedés	süllyedés	idő
		rossz aszfalt	országút	A	36	0	0	0'
	K4				1914	203	8	38'
	K				3248	387	33	67'
	K Z				334	19	3	5'
	összesen				5 532 m	610 m	45 m	1:52'

8. Esőnap

8.1. Hittanverseny I.

1. Mi a keresztény ünnep lényege?

A: hogy szüneteltessük a munkát

B: hogy kimozduljunk otthonról

C: hogy Jézussal emlékezzünk, hálát adjunk, áldását kérjük

2. Mit jelent a liturgia?

A: közösségi istentisztelet

B: papok által végzett ima

C: szentmisén kívüli szertartás

3. Mi a templom?

A: a vallásgyakorlás helye

B: az imádság helye

C: az Istennel való találkozás egyik fontos helye, jele

4. Milyen nagy részekből áll a templom?

A: szentély és hajó

B: előkészülő és liturgikus hely

C: ülőtér és légtér

5. Húzd alá az idegen szavak helyes jelentését!

TABERNÁKULUM : szentségház, szent olaj, misekönyv

MONSTRANCIA : betegek olaja, szentségmutató, papszentelési jelvény

EUKARISZTIA : Oltáriszentség, hittanuló, oltárasztal

6. Nevezd meg a következő tárgyakat!

.....

7. Melyik imádság-szertartás értékesebb a kettő közül? /Húzd alá!/ Temetés – gyászmise

Betegek kenete – balázsáldás

Rózsafüzér – szentmise

Keresztút – harangszó

Zsolozsma – litánia

Miatyánk – saját szavainkkal végzett ima

8. Hogyan vegyünk részt a szentmisén?

A: ne engedjük, hogy mások jelenléte befolyásoljon

B: a közösséghez kapcsolódva /mozdulatban-szavakban/ figyeljünk az Istenre

C: a külső körülményektől elszakadva figyeljünk az Istenre

9. Mit válaszolsz?

Ime, hitünk szent titka!.....

.....

Menjete békével!

Ez az Isten igéje!

Ezek az Evangélium igéi!

Engesztelődjete ki szívből egymással!

10. Összekeveredtek az ima szavai, sorai. Tégy rendet és írd le mindkettőt helyesen!

Fogadja el az Úr minden bűnömet kezedből teljes szívemből bánom az áldozatot,
Mert azokkal nevének dicséretére és dicsőségére a Jóistent megbántottam az egész
Anyaszentegyház és mindannyiunk javára.

.....

.....

.....

.....

.....

11. Igaz, hamis állítások. Jelezd véleményed az i vagy h betűkkel!

Az egyházi év kezdete megegyezik a polgári év kezdetével

A nagyböjt első napja Hamvazószerda

A húsvét Jézus feltámadásának ünnepe

Jézus feltámadása utáni 50. napon ment a mennybe

A karácsony előtti időszak advent

A karácsony a legnagyobb keresztény ünnepünk.....

A húsvét a legnagyobb ünnepünk

12. Mikor volt az utolsó vacsora?

A: húsvét előtti csütörtökön

B: nagypénteken

C: húsvétvasárnap

13. Melyik a bűnbánati napunk?

A: minden péntek, Jézus halálának napjára emlékezve

B: hamvazószerda és nagypéntek

C: minden nap, amelyen bűneinkre gondolunk

14. Mire emlékeztet a barka?

A: a nádszálra, amellyel Jézust csapkodták

B: pálmaágra, amellyel Jézust köszöntötték

C: olajágra, amelyet Noénak vitt a galamb

15. A Szent Három Nap melyikén történik?

Elnémulnak a harangok

Kereszt leleplezése

Tűzszentelés

Keresztségi fogadás megújítása

Oltárfosztás

16. Melyik a kötelező Mária-ünnepünk?

A: Szeplőtelen Fogantatás

B: Nagyboldogasszony

C: Karácsony

**17. Melyik imádságok állítják elénk a szenvedő Jézust? /Húzd alá!/
Keresztút, Örvedetes rózsafüzér, Fájdalmas rózsafüzér, Dicsőséges rózsafüzér,
Miatyánk, Üdvözlégy, Most segíts meg Mária**

18. Mikor énekelnéd a szentmisében?

Jöjj el, jöjj el, siess már, Jézus téged szívem vár
 Szent Szíveddel együtt hevülünk, felajánljuk szívünk mindenünk, szándékkal így
 egyesülünk
 Üdvözlégy ó drágalátos nagy szentség,
 Hol jelen van istenség és emberség

19. Vegyünk-e egyházi újságot?

A: nem fontos megvásárolni, a lényeg, hogy olvassuk
 B: az olvasás mellett a vásárlás is fontos, mert ezzel támogatjuk a kiadást
 C: nem érdemes, mert úgysem sokan olvassák

20. Melyek az egyházi újságok? /Húzd alá!/ Magyar Nemzet, Újember, Heti Válasz, Szív, Népszabadság, Keresztény Élet, Képmás, Kiskegyed, Zászlónk, Teofil

8.2. EMLÉKEZZÜNK KÖZÖSEN A SZENTATYÁRA

1. Jól tudod-e?

Mikor született?

A: 1920. május 18.
 B: 1956. május 18.
 C: 1990. május 18.

Mikor szentelték pappá?

A: 1946.
 B: 1956.
 C: 1990.

Mikor szentelték püspökké?

A: 48 évesen
 B: 60 évesen
 C: 80 évesen

Mikor választották Pápává?

A: 1978.okt.16.
 B: 1956.okt.16.
 C: 1990.okt.16.

2. Igaz vagy hamis állítások?

9 éves korában elvesztette Édesanyját
 Munkaszolgálatosként kőbányában is dolgozik
 A második világháborúban fiatal keresztény társaival imaközösségbe tömörülve
 segítik egymást
 Jó sportoló, főleg focizni tud és szeret is
 Már papként egyetemistákkal foglalkozik, hittanozik és kirándul velük
 Püspöki kinevezését egy hittanos-kiránduláson hallja meg rádióból
 Fiatalon sokat dolgozik a világi hívek bevonásával kapcsolatban
 Külön érzéke van a kapcsolatteremtéshez
 Első pápai mondata az volt: Ne féljetek!
 Utolsó üzenete az volt: Én derűs vagyok, legyetek ti is azok!.....

3. Melyik szentségeket vette fel a Pápa?

4. Az egész világ imádkozott a haldokló Pápáért. Miért imádkoztunk?

A: Hogy Isten tegyen csodát, adja vissza egészségét

B: Hogy ne haljon még meg

C: Hogy Jézus áldozatából erőt merítve tudja saját szenvedését, életét Istennek adni

5. Igaz vagy hamis?

1. A hitetlenség bizonyítéka, ha valaki sír halálesetkor	I	H
2. Jézus is megcsiratta az elhunyt Lázárt, azért is kérjük vigasztalását	I	H
3. A fiatalok ragaszkodását, szeretetét mutatja, hogy együtt imádkoznak	I	H
4. Az emberek tiszteletét jelzi, hogy tapsoltak a Pápa halálhírére a Szent Péter téren	I	H
5. A Pápa halálában egybegyűjtötte a világ jóakarató embereit	I	H
6. A Pápa iránti szeretetünk növeli az Egyházhoz tartozás örömét	I	H
7. Wojtyla Károly pápaként a béke követe volt földi életében	I	H
8. Wojtyla Károly közbenjárónk lehet Istennél továbbra is	I	H
9. Wojtyla Károly olyan ember volt, hogy az embernek kedve van utánozni	I	H
10. Wojtyla Károly nagyságának titka az Isten-kapcsolatában rejlik	I	H
11. A Pápa ajándéka korunk emberének a szentté-avatottak példájának felmutatása	I	H
12. Pápa élete és halála egyaránt az isteni gondviselés megmutatkozása	I	H

8.3. Köszöntjük a Szentatyát!

1. Jól tudod-e?

Mikor született?

A: 1927

B: 1957

C: 1897

Milyen nemzetiségű?

A: lengyel

B: olasz

C: német

Mi a felvett

neve:.....

Mi a civil neve:

.....

2. Benedek pápáról igaz vagy hamis állítások!

1. Nevének jelentése: áldott	I	H
2. Azt vallotta, hogy semmit ne helyez Jézus elé	I	H
3. Megszerezte az önmaga fölötti uralmat és tanítómestere lett az Istent kereső embereknek	I	H
4. Európa védőszentje	I	H
5. XV. Benedek a háborús években a béke követe volt	I	H

3. Joseph Ratzinger bíboros számára mit jelent a pápai szék?

A: ő lehet a világ ura

B: roppant feladatot, melynek megoldásához erőt ad Isten

C: eddigi munkásságának evilági elismerését

4. Az új Pápáról mondják, értelmezd helyesen, mit jelent! / Húzd alá a jó megoldást!

- konzervatív: - értékmegőrző - régimódi - merev
- páncélos bíboros: - tudása biztosan védelmezi a hitet - visszavonul a támadások elől – kíméletlen ellenfeleivel szemben

5. Ezt is mondják. Igaz-e?

1. Aki hisz, az soha nincs egyedül, sem az életben, sem a halálban	I	H
2. Isten gyenge szolgájaként magamra kell vennem ezt a hatalmas feladatot, mely meghalad minden emberi mértéket. De a szentek serege hordoz engem és a ti imáitokra bízom magam	I	H
3. Az Egyház él, az Egyház fiatal és magában hordozza a világ jövőjét!	I	H
4. Isten szőlőjének egyszerű, alázatos munkása leszek	I	H
5. Hallom a Nagy Pápának a biztatását: Ne féljete! Tárjátok ki a kapukat Krisztus előtt!	I	H

8.4. Válaszd ki a Kakukk-tojást!

Egyház születése

1.)

- * Péter
- * Júdás
- * Szűz Mária
- * Apostolok

2.)

- * nem féltek
- * imádkoztak
- * beszélgettek a történt eseményekről
- * várták a Szentlelket

3.)

- * pünkösöd
- * egyház születése
- * negyvenedik
- * Szentlélek kiáradása

4.)

- * Szentlélek átformálta őket új emberré
- * Szentlélek víz formájában szállt az apostolokra
- * Szentlélek megnyitotta szemüket és szívüket
- * Szentlélek új erővel töltötte el őket

5.)

- * hirdették az evangéliumot
- * keresztelték az embereket
- * sirákoztak, mert Jézus már nem volt velük tanúságot tettek Jézus mellett

Liturgia

1.)

▪ Paténa	▪ Palla	▪ Bursa
	▪ Píkszis	

2.) ▪ Alba ▪ Kazula ▪ Stóla ▪ Palást 3.) ▪ Arany ▪ Fehér ▪ Sárga ▪ Zöld 4.) ▪ Dalmatika	▪ Kazula ▪ Reverenda ▪ Alba 5.) ▪ Oltár ▪ Torony ▪ Szédesz ▪ Ambó 6.) ▪ Arany ▪ Fehér ▪ Kék ▪ Piros	7.) ▪ Misekönyv ▪ Énekeskönyv ▪ Szédeszkönyv ▪ Olvasmányos-könyv 8.) ▪ Torony ▪ Gyóntatószék ▪ Kereszt ▪ Harang 9.) ▪ Monstrancia ▪ Cibórium ▪ Navicula ▪ Kustód

8.5. Kösd össze!

szabadság
 „öltsetek föl az új ember”
 emberi méltóság
 test és lélek
 isteni szeretet
 „ne éljete vissza a szabadsággal”
 Isteni képmása
 Az egyik oszlopból egy szó kimaradt.
 Melyik az?
 Mivel kötnéd össze

szabad akarat
 Fiát adta bűneinkért
 meghívás az örökéletre
 Szent Pál
 jó és rossz közötti választás
 értelem
 Jn 3, 16

8.6. Mondatkiegészítő feladat

Az Egyház _____ teste 1Kor 12,12-

A test ugyan _____, de sok _____ van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis _____ test. Így _____ is. Mi ugyanis mindnyájan egy _____ egy testté a _____ lettünk a: akár zsidók, akár pogányok, akár rabszolgák, akár szabadok. Mindannyiunkat egy Lélek itatott át. Mert a _____ nem egyetlen tagból áll, hanem _____...Isten határozta meg minden egyes tag _____ a testben, tetszése szerint. Ha valamennyi egy tag volna, hol volna a _____? Így azonban sok a tag, de a test csak egy.....Ti _____ teste vagytok, s egyenként tagjai.

tagja
sokból
Krisztus
egy
Krisztusnak

Lélekben
test
keresztség által
feladatát

Az utolsó vacsora előkészítése Lk 22,7-23

Elérkezett a kovásztalan kenyér napja. Ekkor szokták _____ a húsvéti bárányt. Jézus elküldte Pétert és Jánost ezzel a megbízatással: „Menjetek, készítsétek el a _____, hogy elkölthessük.” „Hol készítsük el?” - kérdezték. „Menjetek a városba - felelte -, ott találkoztok egy vízeskorsót vivő emberrel. Menjetek utána abba a házba, ahová megy, s mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti: Hol van a terem, ahol a húsvéti vacsorát _____ elkölthetem? És majd mutat nektek egy tágas, étkezésre berendezett emeleti helyiséget. Ott készítsétek el.” Elmentek, s úgy találtak mindent, ahogy mondta. El is készítették a húsvéti vacsorát. Amint elérkezett az óra, asztalhoz telepedett a tizenkét apostollal együtt. Így szólt hozzájuk: „_____ rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltsen veletek, mielőtt _____. Mondom nektek, többé nem eszem ezt, míg be nem teljesedik az Isten országában.” Aztán fogta _____, hálát adott és így szólt: „Vegyétek, osszátok el magatok között. Mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg el nem jön _____.” Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, _____ és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: „Ez az én testem, amelyet _____. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.” Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak. De nézzétek, _____ keze is rajta az asztalon. Az Emberfia ugyan elmegy, de jaj annak az embernek, aki elárulja.” Erre kérdezgetni kezdték egymást, ki az közülük, aki ilyet tesz.

a kelyhet
az áruló
az Isten országa
értetek adok
feláldozni

húsvéti vacsorát
megtörte
szenvedek
tanítványaimmal
vágyva vágytam

8.7. Legyen Ön is Milliomos vetélkedő Bibliai változata

szükséges: lap-top, projektor

9. Táborértékelő

HITTAN-TÁBOR

2007. július 07. 09-14.

Téma: A Kereszténység élet, éljed!

Árpádházi Szent Erzsébet

01. Nekem az tetszett a legjobban az 5 nap alatt, hogy...

02. Engem az bántott a leginkább, amikor...

03. Nekem az volt a legnehezebb, hogy....

04. Szívesen jövök máskor is, mert...

05. Mi hiányzott a táborból?

06. Mit viszek magammal haza?

10. Költségvetés

32fő + 8 felnőtt = 40 főre

Útiköltség: 150.000.-

Szállás: 220.000.-

Étkezés: 48.000.-

Foglalkozásokhoz: 27.000.-

Egyéb (Belépők,stb.): 35.000.-

Összesen: 480.000.-

1 főre 480.000.- / 40 fő = 12000.-Ft

11. Tábori Értesítők

11.1. Kedves !

Itt a nyár, és hamarosan itt a **TÁBOR!** Ezért most elmondom, hogyan készülj, mit hozz és mit ne. Tehát figyelj jól!

A tábor arra való, hogy amit egész évben tanultunk Istenről, egymásról és a természetéről, azt most megélhessük, vagyis egymással közösségben, a természetben élve gyakorolhassuk. A Mesterünk: Jézus. Úgy akarunk élni, kirándulni, játszani, ahogy Ő tenné. Készülj rá testben-lélekben egyaránt! Testben: sok edzéssel, mozgással, játékkal. Lélekben: imával a közösségért és a táborért, és jószággal, türelemmel, másokra figyelemmel. Fontos, hogy figyelj mindenre, a többiekre és a természetre, hogy így "felfedezhesd a teremto Atya nagy szándékait", és lassanként ráismerj a teremtésben a Teremtőre. Imádkozz a nyáron mindannyiunkért és a táborért naponta egy Üdvözlégyet! A felszerelésed összeállítása és csomagolása a Te dolgod! Nem a Mamádé, nem a bátyádé; a Tied! Jegyezd meg az alapszabályt: a felesleges holmi csak akadály! Minél több a cuccod, annál nehezebb a dolgod és kevesebb az örömed! Ezért ne hozz semmit, amire nincs igazán szükséged.

Hozz magaddal mindenképpen annyi jókedvet, szeretetet, örömet és segítőkészséget, amennyit csak tudsz!

Ezen kívül legyen rajtad:

túracipő(lehetőleg bakancs),

strapabíró ruha

esetleg - az időjárástól függően - pulóver és/vagy esőkabát
 hátizsák,

benne:

egy pulóver és

egy esőkabát (ha nincs rajtad)

egy melegítő (tréning ruha), pizsama helyett!

egy váltás nadrág (vagy ez, vagy ami rajtad van legyen hosszú)

két váltás póló

egy ing (misképes)

egy könnyű cipő (pl. edzőcipő, ami azért bírja a játékot is)

egy fürdőnadrág

kellő mennyiségű zokni és fehérnemű

egy étkezés (kanál, villa, lehetőleg műanyag tányér, pohár)

zseblámpa (új elemmel)

Hozhatsz, ha akarsz:

tartalék elemet,

kis méretű hangszer (pl. furulya), ha nem töröd el,

bicskát, ha tudsz vele bánni, és nem nyafogsz, ha elvágod a kezed,

egy kisméretű "állatot", ha vele szeretsz aludni, és hajlandó vagy cipelni.

Semmi esetre se hozz:

rádiót, magnót, elektromos játékot, mert úgysem kapcsoljuk be,

kispárnát, mert sok helyet foglal, és úgyis csak a puhányoknak kell,

társasjátékot, mert az alkatrészei elvesznek,

elefántot, mert nem fér el,

bolhát, mert ha el is fér, csíp és viszket,

és általában semmi olyasmit, amire *nincs kimondottan szükséged!*

Jelszó: Nem nyafogunk, nem veszünk, első szóra engedelmeskedünk!

Szeretettel vár a Táborba: Feri atya

11.2. Kedves Szülők,

Hála az égnek itt a nyár, ami természetesen TÁBOR-t jelent. Ezzel kapcsolatban az alábbi néhány tudnivaló:

1./ Indulás: 2007. július 09-én 8.00-kor a mezőkövesdi vasútállomásról

Érkezés: 2007. július 14-én 12.00-kor, ugyanide.

A tábor a Zemplénben, Füzer környékén lesz, Pusztafalun az Öregbence Túristaházban.

Költségek: szeretnénk olcsón kijönni, előzetes számításaink szerint az egy főre eső költség kb. 15 000 Ft lenne. Ha marad pénz, vagy visszaadjuk!

Cuccok: a nagyobb szabású holmikat, úgymint: sátrakat, hálósákokat,

közös konyhafelszerelést, de csak ezeket külön levinnénk az előző napon autón. Ezek begyűjtése nálam a plébánián(Szent László tér 28.) július 07-ig történik. A hazaszállításra az érkezés napján, 14-én du. 17⁰⁰-tól van lehetőség.

Nagyon fontos!!! Csomagolás: a gyerekek a holmijukat maguk válogassák össze és csomagolják be a hátizsákokba!!!! Persze, jó ha ott van valaki közületek (v.ö.: elvi útmutatás) , de ne csináljátok meg helyettük! Fontosnak tartjuk, hogy megtanulják, ez az ő dolguk, azonkívül jobban is emlékeznek, hogy mit hoztak és így várhatóan kevesebb holmi vész el. (Ha gondoljátok, írhatnak listát is a holmijukról.)

Alapszabály: a cókók mennyisége fordítottan arányos a kirándulás örömeivel.

A gyerekeknek természetesen külön is írok, hogy mit hozzanak és mit ne. Ha valaki ennek ellenére ragaszkodik fölösleges és kényelmetlen cuccokhoz, ne akadályozzátok meg mindenáron, ebből is tanulhatnak. Mindenesetre cipelni nekik kell, amit hoznak!

Ennivaló: a táborban természetesen teljes lesz az önellátás, minden nap eszünk valami főtt ételt. Otthonról közcélra bedobható olyasmi, ami nem romlandó és nem luxus, ezt megbeszéljük, és levisszük a közös holmival együtt, ez némiképp a költségeket is mérsékelheti. A srácok ezúttal se hozzanak egyszeri étkezésre (hétfő dél) való tápnál többet! *Külön és hangsúlyozottan kérem ezúttal is, hogy süteményt, édességet,*

kekszet, ivólét és semmi ilyesmit *ne küldjétek velük!* II (Semmi alatt SEMMI

értendo!) Az ünnepi tábornyitóra Éva gondoskodik mindnyájunkról, további esetleges - és nagyon mérsékelt - nyalakodásainkat magunk intézzük.

Eü.: Papírzsebkendőt és WC papírt én viszek elegendőt, a fiúknak nem kell.

Ugyanez vonatkozik a gyógyszerekre és kötszerekre is. (Ha valaki rendszeresen szedne valamilyen spéci gyógyszert, azt én kérem külön, használati utasítással együtt.) Ha az orvosok tudnak támogatni B vitamin vagy PoliBé beszerzésében, azt megköszönném, mivel a kullancsok elleni védekezésnek ez a leghatásosabb módja. Javaslom egyébként, hogy ha tudjátok, kezdjétek el a tábor előtt 10 nappal otthon etetni (napi 1 db.), így "feltöltődnek" és - legalábbis kullancs-szempontról - a vonzerejük jelentősen csökken.

Egyébként komolyabb gyógykezelésekre nem akarunk berendezkedni a táborban, ha valaki netán erre szorulna, azt hazahozzuk. Ezért (is) kérek mindenkitől egy "szükségcímet" és/vagy telefonszámot is.

A táborban, kirándulásokon fizikai igénybevételnek is ki vagyunk (leszünk) téve.

Ez - szeretném ismét az aggódó anyákat megnyugtatni - nem túlzó, nem mértéktelen terhelést jelent, *de kemény életet, normális megterhelést igen!* Ha segíteni akartok csemetéiteknek - és nekünk -, figyeljétek rá, hogy a tábor előtti időszakban edzésben maradjanak, mozogjanak, ússzanak, biciklizzenek, stb., szóval ne vatta között éljenek.

(Ezt különben egész évben **nagyon fontosnak** tartanám!!!) Tehát lehetőleg félre a komputer-játékokkal, game-boyokkal és egyéb számárságokkal, és kicsit hajtsátok meg őket, higgyétek el, jót fog tenni nekik!

Azért fel a fejjel, a Hittan-táborokat sok év átlagában a résztvevők igen jelentős hányada túléli!

Üdvözlettel

Feri atya

Tartalomjegyzék

1. Helyismeret	01
2. Megközelítés	05
3. Étkezési lehetőség	06
4. Környék látnivalói	08
5. A hét programjai	17
6. Függelék	19
6.1. Tábori Házi rend	19
6.2. Árpádházi Szent Erzsébet élete	20
6.3. Gondolatok a prédikációkhoz	27
6.3.1. Tábornyitó	27
6.3.2. Táborzáró	29
6.4. Elmélkedések	31
6.4.1. Önzetlen	31
6.4.2. Jézus - a megtestesült harmónia	32
6.5. Imádságok	33
6.5.1. Keresztút	35
6.6. Történetek	40
6.6.1. A nagy ravágyó kőfejtő	40
6.6.2. Az önző óriás	43
6.7. Játékok	46
7. Útvonalak	51
7.1. A füzéri várhoz	51
7.2. Füzér-Hollóháza	51
7.3. Kormos-Bába tanösvény	52
7.4. Nagy-Milic	55
8. Esőnap	56
8.1. Hittanverseny	56
8.2. II. János Pál pápa kvíz	58
8.3. XVI. Benedek pápa kvíz	59
8.4. Kakukk-tojás	60
8.5. Kösd össze	61
8.6. Mondatkiegészítő	62
8.7. Bibliai Legyen Ön is....	63
9. Táborértékelő	63
10. Költségvetés	64
11. Tábori értesítők	65
11.1. Fiataloknak	65
11.2. Szülőknek	66

